

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 167.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, október 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A vidéki sajtó az új képviselőházban.
Az osztrák nyelvrendelet.
Makó város közgyűlése.
Halálos léghajás.
Román hang Mangráról.
Eltolt vasúti hid.
A dob-utcai rablógyilkosság.
Megtalált örökösök.
Véres dráma a Dunán.
Letartóztatott megyei aljegyző.
Katasztrófa a villamoson.
Leánygimnázium Aradon.
Weitzer Jánosné Aradhoz.
A nagysága eltökélt.
Erélyes szavak.
Tárca: Mikor a fény kialszik. Irta: L. Dilling.
Carnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.

A vidéki sajtó

az új képviselőházban.

Arad, október 14.

A képviselőház első ülései olyan viharok között folytak le, és olyan sötét hangulattal, mely kevésbé illik a drága kőpalotához. Mert a mai általánosságok után mindjárt olyan dolgok következnek ott, melyek a legélesebb ellentétben állanak a márványcarnok pompájával. Következik az állami költségvetés előterjesztése, melyben nem tudtak fedezetet találni az országnak sok-sok, nagyon szükséges igényére. Es következik majd a kiegészítési javaslat, mely megdöbbenően

teszi nyilvánvalóvá, hogy a legnagyobb nemzetekhez méltó ugyan a ház, amiben törvényhozó testületünk tanácskozik, de a legkisebb nemzetek is előnyben vannak fölöttünk azzal, hogy maguk intézhetik a sorsukat és tetszésük szerint rendezhetik be gazdasági életüket.

Maga a képviselőház elnöke, Apponyi Albert gróf is kifejezést adott ennek, mikor a sajtó képviselőinek mutatta be az új parlamenti palotát. A nagy és fényes házban tett körutat követő villásreggeli mondotta Apponyi gróf, hogy ő is küzdött ily fényes épület emelése ellen, mert azt szegénységünkhöz képest nagy fényűzésnek tartotta. Vajjon most nem tartja-e már annak? Hiszen mikor elhatározták a parlamenti palota építését, huszonkét év előtt, koránt sem voltunk még oly szegények, mint most. E huszonkét esztendő alatt romboló, pusztító folyamata volt Magyarország elszegényítésében annak a vám- és kereskedelmi szövetségnek, melynek minden áron való megújítását hozzák abba az új palotába, melyről azt beszéli Apponyi gróf, hogy „büszkén hirdeti önálló létünket.”

Mese, nagyzó mese ez az önálló nemzeti lét ma is. Es azért borul el a hangulatunk, mikor üres szóvirágokkal telik meg az új palota és nincs semmi, de semmi igaz tartalma az ott elhangzó kijelentéseknek.

Még az a beszéd sem hű a konzekvenciákban, amivel Apponyi gróf a sajtó

képviselőit üdvözölte az új Házban. Azt mondotta, érthető célzással, a parlamenti palota alapvetőinek „politikai építésztere”, hogy „ezt az épületet úgy építették, ami teljesen ellenkezik az ő szellemével, az ő mindenkor tanusított meggyőződésével. Ezt az épületet, a magyar parlamentárizmus hajlékát úgy tervezték, hogy az el legyen zárva a nyilvánosság elől. Ez nem az ő szándéka volt s most is arra törekszik, mióta csak belépett ebbe az épületbe, hogy azt teljesen megnyissa a nemzet nyilvánossága előtt. Jövőre is erre fog törekedni, amiről a hírlapírók meg fognak győződni.”

Tökéletesen áll is a Ház elnökének ez a nyilatkozata, amint eddig látszik, a fővárosi sajtó képviselőire. De a nemzet nyilvánossága mégis különbözik valamivel csupán a fővárosi sajtótól. Az országnak sok oly politikai napilapja jelenik meg már a vidéken, melyek szintén a nyilvánosságot szolgálják a maguk széles körében épp oly fontossággal, ha nem nagyobb, mint a Budapesten kiadott némely harmad- és netedrangú ujságok. És amíg ezek számára helyről gondoskodott Apponyi gróf, legalább mindeddig teljesen mellőzte a jelentőséggel bíró vidéki napilapok igényét arra, hogy a maguk szerkesztőit vagy oszlopos munkatársait elküldhessék a nemzet parlamentjébe és közvetlen benyomások alatt irhassanak a törvényhozás tanácskozásairól.

Sulyos sérelme ez a vidéki sajtónak.

TÁRCA

Mikor a fény kialszik.

Irta: Lars Dilling.

A vendégek eltávoztak, s a nehéz, forró levegőben ittmaradt utánuk a parfümillat, amely a gyertyaszaggal s a virágok bódító lehelletével valami átható, semmihez sem hasonlítható illattá keveredett össze.

A zongorához támaszkodva, egy magas, karcsu nőalak állott. Arca sápadt, de nemes metszésű, talán egy kissé túlélt is volt. Egyszerűen visszasimított dus, fekete hajába egy nagy sárga rózsa volt tűzve, s ugyanolyan virág fogta össze elegáns selyemruhája baloldalán a gazdag csipkedeszt, amely még jobban kiemelte arca halványosságát. Egész lényén valami szűzies hidegség omlott el. Olyan volt, mint egy modern ruhákba öltöztetett Minerva-szobor, s hogy a hasonlóság még teljesebb legyen, kezében egy dárdához hasonló gyertyaoltogató rudat tartott.

Pitts-Ada — így hívták a szép sápadt leányt — egészen fiatal leánykorában került a kamarás házába, mint a kis Margit nevelőnője; és azóta sok, sok esztendőt töltött el a házban. A kis Margitból viruló tizenhétéves hajadon lett és az Ada feje felett elrepült a 28-ik esztendő is: vén leány lett. Nem, még sem! Vén leány nem lett belőle, csak éppen hogy huszonnyolc éves elmúlt.

Most már természetesen nem volt nevelőnő, hanem társalkodó nő, vagy a ház asszonyának támasza.

A szép leány gépiesen oltogatta ki a gyertyákat; csak egyet hagyott égve. Aztán félretette a gyertyaoltogatót és leült egy kis bársony székecskére a pálmagrúpp alá.

Ott beszélt vele egy órával ezelőtt, ott akart hát felőle álmodozni, visszaidézni lelkébe, hogy mit mondott, hogy mi mindent sutlogott neki egész este.

Az a forró, nehéz, illatos levegő szinte kényszerített ugyanis az álmodozásra.

Mikor még ő is itt volt, nem érzett mást csak az illat: a parfüm és a virág; a gyertya füstje nem. Ott ültek közel egymáshoz, a pálmák félmályt adó árnyékában. Egy hölgy bámulatos művészi tökéletességgel verte a zongorát, de Ada nem hallotta a zenét, csak őt, igazában azonban őt sem, mert nem értette, hogy mit mondott, csak a hangját hallotta, csak a tekintetének melegét érezte. És ezen az estén olyan különösnek látta őt; mintha megváltozott volna. Máskor olyan csendes, olyan hallgatag volt a fiatal művész ezekben a fényes termekben.

De hiszen ez olyan természetes is volt. Az édesapja csak egy szegény falusi tanító volt a vamarás valamelyik birtokán és ugyszólván a nagy ur nevelte őt fel. Ő küldte a festőakadémiára is és csak azóta hívják meg a fiatal művészt a társaságba, mióta nevét a hír szárnyaira vette. Ezekben a termekben te-

hát a fiatal mester eddig mindig megőrizta azt a szerény, szinte alázatos modort, amelylyel jöltevőjének tartozott.

Ma este azonban minden másként volt. Mintha egyszerre levetette volna az álarcot, hogy igazi egyéniségében bemutatkozzék.

Nagy fekete szemei valami különös, lázas tüzből égtek s klaszikusan formált gyönyörű fejét büszkén magasra emelte.

Talán azért látszott olyan boldognak, mert elérte a hivatalos elismerést is. A kormány utazni küldi a fiatal mestert a művészetek igazi hazájába, messze délre, hogy tehetségét a világhírű nagy művészek halhatatlan remekműveinek tanulmányozásával megnemesítse. Holnap elutazik s ma este a nagy ur őt köszöntötte fel a vacsoránál.

Lehet, hogy ez volt az oka nagy boldogságának. De hát lehetséges az, hogy egy olyan hatalmas művészelket ilyen kicsinyes apróságok boldogítsanak? Nem! Nem! Neki valami más oka lehetett az örömré. Hiszen olyan különös dolgokat mondott neki, mikor kezét bízalmasan a karján nyugtatta. Ada nem is értett meg mindent a beszédéből, mert a zene elnyomta a hangját s azonkívül olyan nagy zavarban is volt. észrevette, hogy a társaságbeli hölgyek milyen kritikus szemekkel figyelik együttlétüket. És ez hozta zavarba.

Pedig hát nem is volt oka rá. Hiszen a méltóságos asszony ugyanis mindig azt mondta, hogy Jonston ő miatta jár a házhoz. Két-három évvel fiatalabb ugyan, mint Ada, de azért igen

Sulyosabb annyival, mert a vidéki hírlap-írók országos szövetsége másfél esztendő óta sürgeti a rendelkezést, hogy a parlamentben hely adassék a tekintélyes vidéki napilapoknak is. A hírlapírószövetség erre vonatkozó kérvénye másfélszáz-tendeje vándorol a Ház elnökétől a miniszterelnökhöz és vissza. Egyik a másikhoz tette át az ügyet illetékes elintézésre, de elintézés nincs. Érthetetlen, hogy miért. Érthetetlen kivált az, hogy mikor Apponyi gróf a nemzet nyilvánossága előtt akarja megnyitni a parlamentet, még csak meg sem kísérelte, hogy a Budapesten kívül élő és dolgozó és becsületesen dolgozó hírlapírókat egyesítő szövetséggel letárgyalja az írói karzat igénybevételének lehetőségét és módzatait.

De még tán nem késő. Apponyi gróf kijelentette, hogy jövőre is törekedni fog a nemzet nyilvánosságának figyelembevételére. Valószínűleg sor kerül hát annak a rég heverő fölterjesztésnek elintézésére is, melyről eddig megfeledkeztek. Mert Apponyi Albert grófról még sem lehet föltenni, hogy helyeselje és kövesse azt az országszerte visszatetsző gyakorlatot, amivel nagy és kis dolgokban oly sokat vétkeztek a kormányok a nemzet anyagi és kulturérdekei ellen. Azt, hogy Hekuba minden, ami túl és innen esik az egyet- len fővároson. □

A holnapi ülés. Négynapos szünet után holnap ül össze ismét a Ház, hogy munkarendjébe beleilleszkedjék. Holnapra maradt még a megalakítás formalitásainak egy része is. A holnapi ülés napirendjén szerepel ugyanis a bizottságok megválasztása. Ugyancsak holnapra van kitűzve a kvótadöntésről szóló királyi kézirat megvitatása, melyre *Rátkay* képviselő indítványa kapcsán kerül a sor. Azonkívül a holnapi nap interpellációs nap és így van elég tárgy, ami az ülés napirendjét nem is kitölti. De lehet, hogy a napirendre kerül rá a sor, mert a kolozsvári incidens kapcsán valószínűen lesznek izgalmas felszólalások.

Apponyi, Tallián. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke ma családi ügyek miatt egy napra Budapestről elutazott. A holnapi ülésen Tallián Béla fog elnökölni.

boldogok lehetnek egymással. Így mondta a méltóságos asszony.

Ada oda nyomta égő homlokát a zongora hideg ébenfa oldalához és újra visszaesett álmodozásába.

Alig-alig emlékezik vissza a szavaira. Mint-ha csak álmában hallotta volna.

— Megtaláltam végre célotmat, amelyért dolgozni érdemes. Egy fényes csillag fog vezetni utamon a dicsőség felé és én haladni fogok lankadatlanul, hogy elérhessem, mert el kell érnem . . . az enyém kell, hogy legyen! . . .

Azt mondta.

Hát szabad-e neki ebben hinni? Ebben a boldogságban. Levetheti hát ezt az aranyos bilincset? És lesz egy kis szerény otthona, nem kell majd örökké selyem ruhába öltöztetett rabszolganőnek lennie?

A legutolsó szavai voltak azonban a legkü- lönbesebbek.

Mikor a zene elhallgatott, egész tisztán hal- lotta. Hallotta, de nem értette. Azt mondta a fiatal művész:

— Nem mondok most önnek istenhozódot, Látnom kell önt még ma — majd mikor a fény kialszik!

Mikor a fény kialszik!

Ez megtörténhetik, ha ő akarja. De csak úgy, ha ő akarja. A kulcsok nála vannak. Ha ő kinyitná az ajtót, vagy ha kulcsokat odaadta volna: . . . De Jonston nem kérte sem a kulcsokat, sem pedig . . . Hát varázsereje van

Az osztrák nyelvrendelet.

(Körber dr. tervei.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 14.

Körber osztrák miniszterelnök ma adta át a cseh bizalmi férfiaknak a nyelvtörvény tervezetét azzal a kéréssel, hogy tanulmányozzák a tervezetet s egyuttal azt a kívánságot fejezte ki, hogy a cseh és morvaországi nyelvviszonyok rendezése a tervezet alapján történjék. *Pacák* azt válaszolta, hogy a cseh képviselők tanulmányozni fogják a tervezetet és nemsokára megadják rá a feleletet. Ezzel a konferencia, amely csak néhány percig tartott, véget ért. Az értekezlet után a cseh képviselők közös tanácskozássra ültek össze.

Körber az egybehívott értekezlet tagjai előtt a következőképp fejtette ki a csehországi és morvaországi hatóságok nyelvi viszonyainak törvényes szabályozásánál figyelembe veendő alapelveket:

Mind a két tartományra nézve a következő alapelvek volnának irányadók: 1. A német nyelv eddigi terjedelmében használandó a katonai hatóságokkal és a csendőrséggel való egész érintkezésben és azoknak szolgálatában; 2. a Csehországon illetőleg Morvaországon kívül lévő hatóságokkal való érintkezésben; 3. A német nyelv használandó továbbá valamennyi tartományi hatóság által ug, a belső szolgálati érintkezésben, mint a hivatalos levelezésben, a haderő összes ügyeiben, továbbá a központba felterjesztett jelentésekben, véleményekben és szolgálati kimutatásokban, államrendőri ügyekben való értesítésekben, jelentésekben, állami alkalmazottak minősítési kimutatásaiban; azon kívül használandó valamennyi tartományi pénztárnál és hivatalnál olyan pénztári naplók stb. vezetésében, amelyek a központi hatóságok használatára szolgálnak, ugyancsak a posta- és táviró-hivatalok, valamint a központi vezetés alatt álló állami vállalatok belső szolgálatában és kezelésében, az összes forgalmi és üzemi- ügyekben és az illető közegek és hivatalok kölcsönös érintkezésében.

Ettől eltekintve, a csehországi tartományi hatóságoknál elvben különbséget kell tenni egy nyelvű cseh, egy nyelvű német és két nyelvű vidékek között. Így nyelvűeknek tekintendők azok a bírósági kerületek, a melyekben az 1900-iki népszámlálás és ezentúl minden népszámlálás alkalmával a lakosságnak 20%-nál kisebb része a másik tartományi nyelvet használja. Minden más bírósági kerület két nyelvűnek tekintendő. Eszerint igazodik a tartományi hatóságok egynyelvűsége vagy két- nyelvűsége is. Több bírósági kerületre kiterje-

dő hatóságok két nyelvűek, ha a kerületek egyike vagy többje más nyelvű, mint a többi. — Azonkívül a törvény még néhány konkrét hatóságot fog kijelölni Prágában, a melyek a helyi viszonyokra való tekintetből két nyelvűeknek lesznek tekintendők.

Hogy minél több legyen az egynyelvű hatóság, a bírósági kerületeket bizonyos időn belül akként kell átalakítani, hogy a bírósági kerületek rendszerint csak egynyelvű községeket, a közigazgatási kerületek pedig rendszerint csak egy nyelvű bírósági kerületeket foglaljanak magukban, természetesen lehetőleg a lakosság kívánságainak és a forgalmi viszonyoknak tekintetbe vételével. A törvényjavaslat többi rendelkezései az egyes nyelvtörületekre vonatkozó elveket foglalnak magukban. A záróhatározatok a hivatalnokok alkalmazására vonatkoznak. A két nyelvű területeken levő hatóságoknál kellő számmal kell alkalmazni olyan hivatalnokokat, a kik mind a két tartományi nyelvet értik. Morvaországban a tartományi hatóságok elvben két nyelvűeknek tekintendők.

Eszerint a szolgálaton kívüli érintkezésben a fő nyelve irányadó, a belső szolgálati érintkezésben pedig olyan ügyekben, a melyek egy nyelvű intézetnek el, a beadvány a szóbeli előterjesztés nyelve, egyébként pedig a viszonyoknak megfelelő nyelv használandó. A hivatalos levelezés a tartományi hatóságok között a felek ügyeiben azon a nyelven történik, a melyen az ügy tárgyalatik. A hivatalnokok nyelvi képesítése a tényleges szükséglet szerint ítélendő meg.

TÁVIRATOK.

A transzváli kölcsön.

London, október 14. A *Press Association* megerősíti a *Financial News*-nak azt a jelentését, hogy a kormány nemsokára törvényjavaslatot fog benyújtani az angol kormány kezessége mellett felveendő 30 millió forintnyi transzváli kölcsön tárgyában.

A sztrájk.

Roanne, október 14. Az idevaló bányatulajdonosok azt kívánták munkásaiktól, hogy az eddigi szokás ellenére szombaton délután is dolgozzanak. Minthogy a munkások a munkaadóknak ezt a kívánságát teljesíteni nem akarták, két százalékukat elbocsájtották. Erre az összes munkások, számszerint 12.000-en, szolidaritást vállaltak elbocsájtott társaikkal és sztrájkjal fenyegetőznek, ha az elbocsájtottakat nem fogadják fel újra.

— Ne — kérlek ne! Majd elmúlik. Tehát a fiatal Jonston? . . .

— Igen, Ada . . . Már régen szeretjük egymást. En is őt nagyon. De hisz ez olyan természetes is. Jonston nagyon szép fiú! Ugy-e Ada? No mond! Ugy-e, hogy szép? . . .

— Igen . . . Szép ember . . .

— És férfias; és bátor? és nagy művész!

— Igen.

— Nos látod? . . . Hát aztán többször együtt voltunk és nem tudtunk semmit mondani, mert ő csak egy szegény művész és én egy gazdag leány vagyok. Ez pedig igen kellemes néha, de . . .

— De nem akkor ugy-e, ha egy szegény művészbe vagyunk szerelmesek.

— Igen, és ma este éppen erről beszélünk.

— Ma este? — kérdezte Ada és kezét önkénytelenül odaszoritotta a szívéhez.

— Igen; egyedül voltunk a teremben. Itt ültünk a pálmagrúpp alatt. Egy kicsit féltünk mind a ketten, de én azért magamban titkon mégis örültem a helyzetnek. Aztán nem tudom, hogy mi történt, de végül egyszerre csak el voltunk egymással jegyezve. Mondd Ada, voltál már te eljegyezve? No ne légy olyan szigorú . . . Kérlek . . . Csókolj meg és ne nézz reám olyan haragosan; hiszen csak most következik a dolog komolyabb része és én magam is azt hiszem, hogy nem cselekedtem egészen helyesen.

annak a férfinak, hogy zárt ajtókon is eljut majd hozzá.

Ada felállott, hogy az utolsó gyertyákat is kioltsa. Mikor azonban a karját felemelte, a háta megett halkán kinyitott az ajtó. A szép leány ijedten fordult hátra s az ajtónyíláson a Margit szőke fejécskéje nevetett be.

— Pszt . . . Pszt! . . .

A fiatal leány óvatosan bezárta maga után az ajtót és lábujjhegyen ment Ada felé. Még mindig estélyöltözöt volt rajta.

— De Margit! szolt Ada meglepetéssel — te még mindig nem vagy ágyban? Eppen ki akartam már oltani a gyertyákat.

— Ne! . . . Ne oltsd még ki Ada, mert jönni talál és én beszélni akarok előbb vele.

Ada valami hidegséget érzett a szívére fe- küdni a lelkén s úgy villant át a lelkén egy kérdés, mint a villámlás a sötét éjszakában.

— Hát ez is vár valakit — ha majd a fény kialszik.

— Ujj le!

— De hát ki jön ide?

— Ada . . . Ugy-e nem haragszol? . . .

Kérlek! Eljön . . . O . . . Jonston . . . A festő . . .

Ada felsóhajtott . . . Ugy szakadt fel a melléből a sóhajtás, mint valami fájdalmas nyöszörgés.

— Valami bajod van Ada? Ugy-e a fejed fáj? Oh ez a gyertyafüst, ez a forróság! Ne nyissak fel egy ablakot?

Makó város közgyűlése.

(A színházi vita. — A költségvetés. — Hetvennyolc százalékos pótdadó. — Egy érdekes indokolás. — Folyó ügyek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, október 14.

Amilyen viharral végződött tegnap délelőtt Makó város közgyűlése, ép olyan csendes volt a tegnap délutáni és a ma délelőtti folytatása. Mert úgy áll a dolog, hogy a tegnap reggel megkezdett közgyűlés ma délután 1 órakor ért véget.

A színház helye is érdekes módon nyert elintézését. Délelőtt fel kellett függeszteni a közgyűlést, olyan zaj keletkezett amiatt, hogy a megye jóváhagyását nem akarták tudomásul venni, délután pedig, mikor a polgármester megengedte a tárgy fölötti vitatkozást, — egyhangulag tudomásul vették, még talán különös örömet is fejeztek ki afölött, hogy oda épül a színház a Dessewffy-térre. Hanem most már aztán csakugyan jó lesz építeni addig, míg a képviselőt meg nem bánja az egyhangú határozatot.

A délutáni gyűlésen Ormos Ede dr. indítványára bizottságot küldtek ki a célból, hogy a honvédi városrésztől leereszsek a tavasz-összön összegyülekezni szokott vadvizeket.

A polgármester előterjesztést tett négy becsüs felfogására. A képviselőt úgy tartja, hogy elég e célra a két városi tanácsos s nem ment bele a becsüs-választásba.

A vármegye alispánja átírt, hogy a közvágóhidhoz egy új állatorvosi állást szervezzen a képviselőt. A képviselőt nem szervezi az állást.

Borka István rendőrbiztos kérelmét vették azután elő, aki immár ötödikben kér 200 korona fizetésjavítást. Most sikerült is, mert 56 szóval 41 ellen megszavazták.

Hat óra tájban került a sor a város jövő évi költségvetésére, amelyet általánosságban elfogadtak, a részletek tárgyalását pedig ma délelőttre halasztották. És a költségvetés tárgyalása igénybe is vette az egész délelőttöt. Minden egyes tételt, különösen a kiadásoknál, alaposan megvitattak s mintegy hatvanezer koronányit letöröltek, úgy, hogy a jövő évi költségvetés körülbelül megfelel az ideinek, ami számokban kifejezve így áll: *Bevétel: 278.587 ko-*

rona 8 fillér, *Kiadás: 510.577 korona 77 fillér, pótdadóval kell fedezni 231.720 korona 74 fillért és ez százalékban 78 percent pótdadó.*

A tanács jelentéseit tudomásul vették, úgy szintén Kiss Pál dr., a város ujonnan választott közigazgatási ügyészének lemondását is, ki azal indokolja lemondását, hogy az eddigi jelekből ítélve nem lát garanciát arra, hogy hivatalos működésében felsőbb hatósága támogatni fogja.

Legvégül Schwáb Antal városi számtiszt kérvényét tárgyalta a képviselőt. Schwáb makacs szembaja miatt hónapok óta van szabadságon s szabadsági idejét e hó végéig kérte megtoldani. A képviselőt nagylelkű volt, szabadságot adott egész a jövő évi február hó elsejéig.

A másfél napos gyűlés délután 1 órakor ért véget.

Halálos léghajózás.

(A kormányozható léghajó áldozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Tegnap röviden megemlékeztünk arról a halálos kimenetelű léghajózásról, melynek áldozatul esett két emberélet. Ma a következő részleteket kaptuk a szenzációs esetről.

Egy párisi újságíró, aki szemtanu volt, így táviratozza meg az esetet: A léghajózás ismét két áldozatot szedett. Ugyanazon vaugirardi léghajózási állomáson, a melyben a brazíliai Severo dolgozott léghajóján, melylyel néhány hónappal ezelőtt a földre esett, most pár hete Bradszky Ottó munkálkodott. Főltalált egy állítólag kormányozható léghajót, melynek, mint a Rozé-gömbnek, nehezebbnek kellett volna lenni a levegőnél. Azt a negyven vagy ötven kilót, melylyel az egész gömb túlhaladta az emelő erőt, a főlzálló csavaroknak kellett volna legyűrni és a gömböt a levegőbe vinni.

Már a múlt csütörtökön délután 4 órakor akart Bradszky léghajójával főlzállani. Meglátogattam vaugirardi műtermében s megmagyaráztattam magamnak a járművet. Ő kifejtette előttem találmányának elvét. Felesége, egy fiatal, igen szép és finom műveltségű hölgy, mellette volt. Nagyon ideges volt.

— *Bár csak elment volna már —* szólott.

Férje telve volt bizalommal. Az elegáns, életerős, szép és szimpatikus férfi azt mondta:

— Ma nem szállok föl, a szél nagyon erős, de ha az idő kitisztul, holnap megkísérelm az első főlzállást.

Pénteken tréfálkozva kérdeztem:

— Nem babonás ön egy cseppet sem?

— Nem, felelte Bradszky, de a dolog olyan biztos, hogy a péntek sem zseniroz.

Hétfőn aztán halálát lelta és vele együtt mérnöke, Morin.

Hétfőn reggel 8 órakor szállott föl Bradszky Morin társaságában. Először Bradszky szállt a hajókába, egyedül maradt és kísérletet tett. A főlzállócsavar működött, a 16 lóerejű motor által hajtva. A gömb emelkedett, egyensúlya pompás volt. Most a léghajót ismét leeresztették a földre.

Bradszky nyugodtan és örömragyogva sé tált a hosszú keskeny, acélsodronnyal elzárt folyosón, mely a gép alatt volt és melynek egyik végére a Hélice Elévatrice volt erősítve a főlzállás végett, míg a közepére a továbbhajtócsavar volt erősítve.

Leoldják a köteleket és egy éles fütty jelzi az indulást. Bradszky ott van mellette és *halálsápadt*. Reszkető kézzel int bucsut férjének. A gömb szépen emelkedik fölfelé és gyorsan elér 30 méter magasságot. Ekkor a főlzálló csavar, a hogy a Bradszky rendszere kívánja, megszűnik működni. A propulzív csavar lép működésbe. Ennek a gömböt fenn kell tartania a levegőben s azonkívül előrehajtani.

Bradszky az volt a szándéka, hogy az Issy-les-Moulineaux melletti katonai gyakorlóter fölé menjen. A gömb csak rövid ideig tartja meg azt az irányt. Délkeleti szél keletkezik, mely a gömböt eltéríti irányából és a Montmartre irányába viszi. Így került a gömb a boulevardok fölé. Végighalad a boulevard des Italiens, és a rue Drouot fölé és 9 órakor délelőtt a Pierrefitte melletti Stainsbe érkezik, ahol száz mértföldnyire a föld felett tartja magát.

A léggömb végigröpül Stains fölé. Már alább esett.

Bradszky megszólit egy utast és azt kérdezi:

— Hol vagyok?

— Stainsban, a Seine kerületben van, — volt a felelet.

— Itt le akarok szállani — szólott neki Bradszky.

— Hát olyan borzasztó az, ami ezután következik?

— Igen, én azt hiszem, hogy borzasztó. Ő feljön még ma este.

— Jonston?

— Igen.

— De Margit, hiszen az egyáltalán lehetetlen. Hát hogy fog ide kijönni?

— Az ajtón. A... a kulcsot a zsebébe dugtam, az előszoba ajtaját meg magam hagytam nyitva. Légy nyugodt, rendben lesz minden. Jonston itt sétál lent az ablak előtt és epedve várja, hogy mikor alszik ki a fény, mert az a jel. Akkor feljön. Ugy-e hogy ez regegyes? És művészi!

— Örületes — kiáltott Ada és hevesen felugrott. — Ebbe én sohasem egyezem bele!

Margit egy csókkal lezárta az ajkát és vissza kényszerítette a székre.

— Kedves, jó Ada, ülj le szépen és hallgass meg. Nézd édes, jó Adám; én a menyasszonya vagyok annak a szegény fiúnak és még csak ki sem beszélhettem magam vele szívem szerint; pedig holnap már elutazik Olaszországba és három esztendeig még a híret sem hallom. Oh édes, kedves, jó kis Adám, te nem lehetsz olyan kegyetlen, te nem engedheted, hogy így váljak el tőle, anélkül, hogy becsületesen elbucsuznál. anélkül, hogy egy icipici csókocskát adhatnék neki utaválóul a hosszú, hosszú utra.

— Gyermek, gyermek, te magad sem tudod, hogy milyen esztelenséget kívánsz tőlem!

— De édes, hiszen én azt akarom, hogy te is ott légy a találkozásnál! Te légy a mi pártfogónk. Ő is azt akarja, hiszen azért udvarolt neked ma este annyit.

Ada halálsápadt, ónszinű arccal állott fel helyéről:

— Hát azért? ...

— No édes — türelmetlenkedett Margit — ne várassuk szegényt tovább; és mielőtt Ada megakadályozhatta volna, fölkapta a gyertyaoltót és a legutolsó gyertyát is kioltotta.

Egy pillanatra mind a két leány remegve állott a sötétben. Egyszerre halk lépések nesze ballatszott. Margit odaszaladt az ajtóhoz és kinyitotta, Ada hirtelen világot gyújtott.

A szoba közepén a fiatal művész állott lehajolt fejjel.

— Pitts kisasszony azt mondja, hogy nagyon helytelenül tettük, hogy ezt a találkozást megbeszéltük — sutogta Margit.

— Tudom — válaszolt a festő — és azért rögtön el is fogok menni.

Ada is közelebb lépett. Az arca sápadtabb volt, mint rendszeren, s hangja reszketett, mikor beszélni kezdett.

— Margit még csak egy tapasztalatlan gyermek, de ön férfi s magának tudnia kellett volna, hogy ez a lépés, amelyet megkockáztatott legalább is könnyelmű, ha nem ...

— Bocsásson meg kisasszony, ne gondoljon fölém rosszat, de nem birtam elutazni addig, amíg az én kincsemtől el nem bucsuztam, amíg legalább egyszer nem ölelem őt magamhoz. Oh, hiszen olyan nagyon, nagyon messzire elmegyek, s olyan nagyon sokáig maradok az idegenben!

A fiu odalépett a leányhoz és szőke fejcskáját és kezébe fogva, hosszú, forró csókot nyomott az ajkára. A leány hangtalanul odasett a fiu mellére.

— Nos most hát Isten veled édes!

— Isten veled;

— Isten önnel kisasszony!

Ada kezét szoritott a festővel és tompa, színtelen hangon mondta!

— Isten önnel!

Még egy hosszú kézszorítás és az ajtó bezárult mögötte.

Margit sirva borult az Ada nyakába, s az állta az ölelést hidegen, halványan.

De mikor Margit csöndesen átment a hálószobába, a szép halovány leány csak oda esett a szőnyegre az előtt a pálmagrúpp előtt, dus sötét haja felbomolva ráhullott az arcára s a karcsu gyönyörű test ott vonaglott a földön nehéz, hangtalan zokogásban, nagy időbe telt, míg felszakadt a melléből törten, fül dokolva:

— Most aludt ki hát a fény — nekem!

A megszóított mutat neki egy hatszáz méter távolságban fekvő alkalmas mezőt. Bradszky ekkor a léggömbnek megakarja adni a mutatott irányt. A csavar már működik, de alig néhány forgás után a *hajó elválk a gömbtől*. A gömb, megszabadulva terhétől, a hajótól, és a két embertől, tetemetes gyorsasággal a levegőbe emelkedik.

A *hajó Bradszkyval és Morinnal a földre suhant*. Bradszky halva maradt ott, Morin még lélezett, de tíz perc múlva meghalt.

A földmivesek tömegesen szaladtak össze, és a közeli papirgyár munkásai a két holttestet Saint-Denisbe vitték. A hajóka eltörve, elgömbülve hever a földön, a melyen burgonya van elültetve. A motor 25 centiméternyire beásta magát a földbe, a mikor petroleumja kiömlött. A csavarok apró darabokra törtek.

TANÜGY.

(—) Középiskolai tanárok fizetése. Változást terveznek a középiskolai tanárok fizetésében. Természetesen előnyükre. Es pedig: kezdőfizetés lesz kétezerhatszáz korona, a mi az eddigi állapothoz képest kétszáz koronás emelkedést jelent. A fizetés azután minden négy évben négyszáz koronával emelkedik, úgy, hogy a végső fizetés, a tanári szolgálhat huszonnyolcadik évében ötezerhatszáz korona lesz. Az ötödéves pótlék megszűnik s helyébe lép e szerint a négyévenként való szabályos előmenetel. A lakásbért ez a reform nem érinti, az a régi maradt.

Román hang Mangráról.

(Hogy nyilatkozik meg a közvélemény?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Az aradi román intelligencia egyik tagjától kaptunk ma cikket, amelyben kemény, csaknem sértő módon nyilatkozik meg Mangra Vazulról. Minthogy az illető uri ember véleménye rendszerint az intelligens románság meggyőződéséből szokott fakadni, úgy adjuk ezt, mint a román közvélemény megnyilatkozását. A cikk — némi szelidítéssel — így hangzik:

Boldogult Goldis püspök halála után egyházmegyénkben egy olyan, viselkedésével kínos feltűnést keltő párt keletkezett, mely mindenkit, aki nem védelmezi Mangrát és embereit, gyaláz és rágalmaz.

Ha csak kissé pártatlanul nézzük is a helyzetet, megvetéssel kell tekintenünk ezekre az intrikusokra, mert olyan embert kezdtek védelmezni, aki a román egyházért, valamint drága hazánkért semmi egyebet nem tett, minthogy szidalmazta és rágalmazta.

A Mangra-párt senkit sem kimélt. Szócsöve, a *Tribuna Poporului* minden számában nekiment azoknak a férfiaknak, akik Mangrának meg merték mondani az igazságot. Ez a veszedelmes ember, aki becsületes családokat rágalmazott, aki több pénzintézetből különböző ürügyek alatt különböző uton módon nagyobb összegeket vett el; ez a veszedelmes ember soha életében semmiféle szentséget el nem ismert; ellenkezőleg, mindig csak oda törekedett, hogy érdemes embereket kompromittáljon és sokat ígérő vállalatokat tönkre tegyen.

Mint szeméremtanár és igazgató mindig csak vizsályokat és gyűlöletet keltett. A volt aradi püspököt, a mostani metropolitát szelidítő-hosszban nyilvánosan és titokban sértegette, egy szóval senkit sem kimélt és mindenütt valótlanságokkal feketítette be embertársait.

Amikor néhai Goldis elhunyt, Mangra hamis ígérekkel sok becsületes, de rövidlátó ortodoxot áztatott, akik azonban végül belátták,

hogy a hamis próféta félrevezette őket. Intrikákkal eltelve, még az állam legfőbb méltóságait is félrevezette, csak hogy senki se jöhessen nyomára viselt dolgainak.

Ilyen módon magasra emelkedett s azok, kik nem ismerték, sok dicsérrel halmozták el.

Igy sikerült neki a nagy közönség figyelmét magára irányítani és lapja, a *Tribuna Poporului* által kifogástalan emberként szerepelni. De éppen ennek az ellenkezője igaz, mert hiszen a pártönkivüli lapok folyton-folyvást irnak Mangra áldatlan tevékenységéről. Mindez azonban nem használt semmit, mert Mangra különböző pénzbeli intrikákkal sokat tudott hatni és embert félre is vezetett. Ily módon a püspökválasztás az ő javára dőlt el és négy szavattal többet tudott elérni, mint ellenjelöltje, a sokkal érdemesebb *Hamsea*.

De az igazságnak győzni kell és isten nem fogja megbocsátani, hogy egy ilyen ember van kiszemelve arra, hogy a román egyzaton tönkre tegye és az országra szegényt hozzon. Legfőbb ideje, — mondja a cikkíró — hogy a magas kormány megszabadítsa bennünket ettől a veszedelemtől.

Eltolt vasuti hid.

(Hétszáznegyven tonna a levegőben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Érdekes és ritka látványosságban volt ma részük a hidépítés tudományával foglalkozó mérnököknek és a szenzációkra mindig kíváncsi laikusoknak. Mint lapunknak Szegedről táviratozzák, ma délben történt meg fényes sikerrel az *Algyő* alatt lévő tiszai hidnak az eltolása, a mely munka óriási közönség jelezésében folyt le.

A maga nemében eredeti és érdekes munkálatot *Gottlieb* főmérnök vezette. A régi hid ép vasszerkezetét apró csigák és kerekek segítségével acélkocsikra helyezték és eltolták mintegy huszonöt méternyi távolságra déli irányban. Az új hid részébe, a hová hidraulikus sajtókkal préselték be.

Hogy az emelő gépeknek minő erő kellett kifejteni, eléggé igazolja az a körülmény, hogy az eltolt vasrészek súlya körülbelül *hétszáznegyven tonnát* tesz ki, a hid hossza pedig *száznegyven méter*. Az összes vasművek súlya ezerötven tonna.

A hid új alkatrészeit a régi hid mellett állították fel. A régi hid igen csinos szerkezetű s azért kellett megerősíteni, mert az alépitmény már-már alig bírta ki a hidon keresztülhaladó vonatok súlyát. Az átalakítás teljesen a tudomány legújabb vívmányai szerint történt, a vasművek az államvasutak gépgyárából kerültek ki.

Az is megemlítésre érdemes, hogy a vashid összes költsége három millió korona s az eltolás által több mint *kétszáz ezer koronát megtakarítottak*.

A régi hid használható vasszerkezete teljes egészében most a víz két oldalán emelt szilárd építményeket köti össze. A nagy munka befejeztével a Nagyvárad és Szeged között közlekedő vonatok már mind az új hidon fognak átrobogni a Tiszán. A régi alföld-fiumei vasutvonalnak ilyenképen egészen Gombosig, a hol mostanában még gőzkompek hordják át a Dunán a vonatokat, teljesen a modern tudomány vívmányai szerint kiépített pályatesté van.

Mikor nemrégiben Máramaros-megyében tudományos kísérleteket végeztek egy szakadásig megterhelt vashiddal, ekkor ott volt a helyszínén az ország tehnikus erőinek színe-java. Most éppen úgy figyelt az ország az algyői kísérletre.

A magyar tudományos világnak sok kiváló embere nézte végig a szép feladat megoldását. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület számos tagja, rajtuk kívül a királyi műegyetem hidépítő osztályának sok jelese *Ziegler Győző* műegyetemi tanár vezetésével, továbbá számos magánvállalat vezetősége elutazott Algyőre, hogy jelen legyen az érdekes munkálatnál. Ott volt *Krenner Vilmos*, a magy. kir. államvasutak *aradi* helyettes üzletvezetője is, mert az algyői állomás és vasuti hid az aradi üzletvezetőség körletébe tartozik.

SPORT.

+ **Football mérkőzés a sporttelepen.** Két híres labdarugós vendége lesz vasárnap, okt. 19-én az Aradi Athletikai Klubnak. *Capelle Adorján*, a Magyar Athletikai Klub kapitánya és *Kraft János*, a Magyar Athletikai Klub tagja jönnek le Budapestről, kiknek tiszteletére d. u. 8 órakor labdarugós-mérkőzést rendez a Klub. A közönségnek ezuttal nemcsak a két híres labdarugós játékost lesz alkalma élvezni, hanem ezen mérkőzés egyszersmind bemutatója lesz az atléták Temesváron szereplő versenycsapatának, mely 5-2 arányban győzte le a temesváriakat. Vasárnap igen nehéz szerepe lesz az első csapatnak, mert vele szemben a szintén erős második csapatban fog játszani a két híres budapesti játékos. A közönség számára ülőhelyekről gondoskodva lesz. Belépő jegy 60 fillér.

+ **A diszkoszvetés világrekordja.** Ifj. *Fóthy Nándor*, ki az őszei legyőzhetetlenebb bizonyult diszkosz és gerelyvetéseivel, a sportvilágban méltó feltűnést keltett és jelenleg 41 méter 92 cm. diszkoszdobásával a világrekordot tartja, bejelentette belépését az *Aradi Athletikai klubba*. A híres athléta, Magyarország és Ausztria bajnoka, *Fóthy Nándor* aradi főerdész fia, ki valószínűleg, az a hétéves vasárnapi football mérkőzésén befogja mutatja diszkosz és gerelyvetéseit.

A dob-utcai rablógyilkosság.

(Gelber Baruchot elítélték.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 14.

Gelber Baruch Béla, a budapesti dob-utcában elkövetett rablógyilkosság tettese fölött ma ítélkezett a bíróság. Minden tanu egybehangozólag azt vallotta, hogy előre megfontolt szándékkal követte el a borzasztó tettet, hogy napokkal a gyilkosság előtt vásárolta a kést, amelylyel őt s amelyet a téli kabátjába tett, midőn *Müller Teréz*hez, a szerencsétlen bukott leányhoz ment — pásztorórára. Így hát bizonyos volt, hogy a gyilkos szigorú büntetést kap. *Életfogytiglani fegyházra ítélték* az esküdtek marasztaló verdiktje alapján.

A bizonyítási eljárást tegnap este fejezték be. A mai folytatolagos tárgyalás a tegnapiánál még nagyobb érdeklődés mellett indult meg. Mikor a bíróság és az esküdtszék tagjai elfoglalták helyeiket, majd a két börtönőr bevezette a vádlottat, színültig tele volt már a nagy esküdtszéki terem. A folyosókon is százával tolongtak azok, a kik bejutni nem tudtak.

(A perbeszéd.)

Zsitvay Leo elnök közölte a tárgyalás megnyitásával, hogy már tegnap este tanácskoztak az esküdtek elé terjesztendő kérdések felett. Ma reggel a bíróság ismét a kérdések megálapításán tanácskozott s ezért történik, hogy nyilvános tárgyalást csak 11 óra körül nyitja meg. A négy csoportba osztott, mintegy 25 kérdés szövegét olvasta fel erre dr. *Doleschall Alfréd*

szavazóbíró. Az első csoport a Müller Teréz megölését, a második Müller Teréz kirablását, a harmadik az Adler-féle lopást, a negyedik csoport a Schlesinger-féle lopást tárgyalja. Az ölés tekintetében kérdések vannak, amelyek a főesetét gyilkosságnak, szándékos emberölésnek, sőt esetleg erős felindulásban elkövetett emberölésnek kívánják minősíteni.

Az első főkérdés így hangzik: Bűnös-e Gelber Baruch abban, hogy 1901. december 20-án éjjel, előre megfontolt szándék után, Müller Teréz a Dob-utca 71. számú lakásán egy vagy több késvágással megölte?

A második kérdésnek, mely arra az esetre szól, ha az esküdtek nem látnák megállapíthatónak a gyilkosság büntetést, ez a szövege:

— Bűnös-e Gelber Baruch abban, hogy Müller Terézt 1901. december 20-án stb. megölte, ölési szándékkal ugyan, de nem előre történt megfontolás után?

Mivel a kérdésekhez úgy dr. Selley ügyész, mint dr. Fried Vilmos védő ismételtlen hozzászólt, sok idő telt el. Délfelé járt az idő, mikor megkezdődtek a perbeszédok.

Dr. Selley Barnabás királyi ügyész vádbeszéde elején a bűn indító okairól elmélkedett. Hálát mond a gondviselésnek, hogy a maihoz hasonló ocsmány bűnpört csak ritkán látunk. Ez a vádlott semmi szánalmat nem érdemel. Munkabíró, erős ember, nem nyomorog maga és nincs éhező családja. Hanem azért lop és mindig csak lop, végezetül meg gyilkol. Lumpol, a bűntények fordul meg naponta s hogy ehhez pénzre tegyen szert, mitől sem riad vissza. Rátér a borzalmas ölés történetére. Bizonyos, hogy Gelber megfontolt ölési szándékkal ment annak a boldogtalan téremtésnek a lakására. Mikor véres tetteivel végzett, elrabolta áldozatának kis pénzét, silány ékszereit s távozott. Reggel, mivel maga is megsebesült, nyugodtan ment a kórházi rendelőbe s beköltötte kezét. Bizonyítja a rablást is, majd a két lopást s szónoki lendülettel elmondott beszédét a minősítéssel végzi. A legsúlyosabb büntetést: halálbüntetést kér vádlottra a btkv. 278. §-a és a többi szakaszok alapján.

Dr. Fried Vilmos védő nagyszabású, éles jogi érzékről tanuskodó beszédét azon kezdte, hogy e bűnpör borzalmait a rémregények dermesztő hatását keltik fel. Nyakmetszés, tátongó sebek, a halálverejtékes pillanatok, a kiomló vér meleg göze, megannyi olyan részletek, hogy fölzaklatják a képzeletet s a hideg mérlegelést szinte kizárják. Erti és méltányolja a lelkek háborgását. De ő is nemes alapra építi védelmét: az igazságra.

A védő ezután rövid jellemzését adja a bűnpör tényállásának. Gelber a nagy büntetést előt lopott, dorbézolt s oly állapotban volt ez időtájt, hogy gyilkosságra irányuló szándék, a hogy a törvény kívánja: jól megfontoltan, nem érlelődhetett meg lelkében. Neki pénz kellett s azt jól tudta, hogy a szerencsétlen Müller Teréznek nem sok a pénze, Gelber a legrosszabb esetben csak azért ölt, hogy a lopott zsákmányt megtarthassa, de semmi esetre sem azért, hogy rabolhasson. Beszéde végén figyelmezteti a védőt az esküdteket arra, hogy a részvét rendszerint nagy veszedelembé sodorja az igazságot. Fojtsák el hát a döntés pillanatában részvétüket az áldozat iránt, felháborodásukat a vádlottal szemben s diadalmaskodják — az igazság.

Ezután a válaszok következtek.

(Az ítélet.)

Ezek után az elnök összegezte a tárgyalás eredményét s a feltett kérdések jogi részére kioktatta az esküdteket. Az esküdtek délután fél 5-kor hozták meg a verdiktet, kimondván, hogy Gelber Baruch szándékos emberölés, rablás és két rendbeli lopás büntetében bűnös.

Elnök megkérdezte vádlottat, akar-e meg valamit felhozni a védelmére?

— Semmit, — válaszolt nyugodt hangon a gyilkos.

A törvényt alkalmazó bíróság az esküdtek marasztaló verdiktje alapján életfogytiglani fegyházra ítélte Gelber Baruchot. A meggyilkolt leány atyját, Müller Hermann, tízezer korona

kártérítési igényével a polgári bírósághoz utasították.

A királyi ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő és az elítélt semmisségi panaszt jelentett be.

Megtalált örökösök.

(Az aradi Lippert-család öröksége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Az „Aradi Közlöny“ hirdetési rovata egy aradi, illetve aradmegyei családnak nagy szerencsét hozott. Ez az igénytelen, mégis annyira hasznos rovat kutforrásává vált egy család jövőendő boldogulásának.

Aki figyelemmel kísérte lapunk hirdetési rovatát, az ma harmadszor olvashatott abban egy felszólítást, a mely szombaton jelent meg először. A felszólítás így szól:

G. Z. A. I. 82—2.

4.

Felszólítás egy külföldi örökösöihez, hagyományosaihoz és hitelezőikhez.

Az 1902. év. aug. 14. Josef Lippert Ritter von Grauberg magy. udv. tanácsos, lakásán Wien I., Predigerasse 5. utolsó rendelkezésének hátrahagyása után meghalt.

A 137. és 138. §§. és az aug. 9-én kelt csász. Pat. 1854. R. G. Bl. No. 208. szám értelmében felszólítanak mindazon örökösök, hagyományosok és hitelezők, kik osztrák polgárok, avagy Ausztria Magyarország területén tartózkodó idegenek, hogy a hagyatékhoz való igényeiket alólított bírósághoz legkésőbb 1902. évi november hó 1-ig annál is inkább bejelentésük, mert ellenkező esetben a hagyaték a jogos igények figyelembe vétele nélkül a külföldi hatóságoknak, vagy pedig az addig jelentkezett igazolt személyeknek fog kiszolgáltatni.

Egyidejűleg a 140. §. és az aug. 9-én kelt csász. Pat. 1854. R. G. Bl. No. 208. sz. értelmében felhívják a belföldön tartózkodó örökösök, hogy az örökösödési eljárást az osztrák hatóságnál kérjék, továbbá a külföldön tartózkodó örökösök és hagyományosok igényeiket ugyancsak fenti terminusig jelentésük be az osztrák hatóságnál azzal, hogy a külföldi hatóságokat nem óhajtják igénybe venni, mert az esetre, ha ezt ki nem jelentik, ugy a tárgyalásokat csakis azokkal fogják lefolytatni, kik az itt felsoroltakat figyelembe veszik.

K. k. Bezirksgericht Innere Stadt II. Wien, Abtheilung I.

1902. szept. 29.

L. S.

Dr. Weill s. k.

Ha ebből a hosszú lére eresztett felhívásból a magot kikeressük, azt vehetjük ki, hogy a Bécsben elhunyt lovag Lippert József magyarországi örökösök kerestetnek. a kiknek, ha az örökösüket megakarják kapni, november elsejéig Weill dr. bécsi ügyvédnél, mint az elhunyt végrendelet végrehajtójánál jelentkezniök kell.

Lippert József lovag híres műépítő volt. Simor János hercegprimásnak volt meghitt embere s a hercegprimás építkezéseit ő vezette. E téren nagy sikereket ért el.

Lippert József tulajdonképpen aradi család sarja. Itt Aradon született s rokonai is vannak itt, akiktől azonban elszakadva, velük nagy ritkán, utóbb pedig soha sem találkozott. Az elhunyt műépítő meglehetősen gazdag ember volt. Fiumében, Bécsben házai, azonkívül sok készpénze volt. Összes vagyonát mintegy hatszáz ezer koronára becsülik. Özvegye és fia lettek az általános örökösök.

De az elhunyt végrendeletében megemlékezett Magyarországon lakó oldalági rokonairól is. Összesen százhetven ezer koronát hagyott Magyarországon lakó rokonaira oly képpen, hogy ezt az összeget egyenlően osszák fel közöttük.

Mikor végrendeletét felbontották, a végrendelet végrehajtója, Weill dr. bécsi ügyvéd azonnal az Aradi Közlöny hirdetési rovatához folyamodott, hogy az örökösöket a jelentkezésre figyelmeztesse.

A hirdetésnek már az első napon fogantatja lett.

Az elhunyt műépítő aradi rokonai a következők: nagybátyja volt Lippert Ferenc, unokatestvérei Lippert János, Lippert Amália Henriette. Ezek, a kik már meghaltak. Még életben vannak: Tábori Károlyné szül. Lippert Antónia, az egykori aradmegyei főispán özvegye, Lóhal Lippert János volt pécskai lakos leánya, és Lippert Imre Ferenc, soborsini utmester.

Az utóbbi vette észre lapunk reá vonatkozó hirdetését s azonnal kérdezősködtek távirati uton a bécsi ügyvédtől, a kitől ma az a válasz érkezett, hogy a rokonságot bizonyító okiratok beküldése után el fogja küldeni a végrendelet egy másolatát.

A család megbizta Sugár Jdnő dr. aradi ügyvédet, hogy őket ez ügyben képviselje.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi bérkocsi tulajdonosok szaktársulata értesíti a közönséget, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint az időjárás a f. hó 19-ére hirdetett zászlószentelési ünnepségre már nem kedvező, azt a jövő év május havára elhalasztották.

Véres dráma a Dunán.

(Családirto hajókormányosa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 14.

Véres dráma játszódott le ma éjjel 1 óra tájban Budapest alatt a Dunán. A közraktárak közelében egy uszályhajón, a hajó kormányosa vad féltékenységtől üzetve rálőtt nejeire, a ki vértől boritva összeesett. Aztán önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert, a melylyel kivégezte magát. A dráma részleteiről tudósítók a következőket táviratozza:

A közraktárak közelében kötött ki néhány nappal ezelőtt a Magyar Folyam- és Tengerhajózási társaság 426. számú uszályhajója. Ennek a hajónak évtizedek óta kormányosa és kapitánya Schwebel Adám 36 éves, tolnamegyei születésű hajótársasági tisztviselő.

Rendkívül megbízható ember volt és ezért főnökei szerették. Uszályhajójával nagyobb utakat tett meg a Dunán és rendszeren gabonát szállított. Most is Szerbiából tért haza.

Schwebel öt esztendővel ezelőtt vette nőül egy földijét, a tolnamegyei születésű, jelenleg 28 éves Mergl Évát. Éva szép leány volt és mint asszony is megtartotta szépségét. Nem is zavarta a fiatal házaspár boldogságát semmi évekig. Az utóbbi időben azonban a férj minden ok nélkül féltékenykedni kezdett és e miatt többször összezördültek a házastársak. A férj, aki rendszeren hosszabb ideig volt távol a fővárostól és így feleségét sokszor hónapokig nem látta, hogy féltékenységre ne legyen oka, az uszályhajón berendezett egy szobát neje számára és ezentul az asszonyt is magával vitte utjain.

Schwebel és neje tegnap este együtt voltak a városban. Ugy 9 óra tájban mentek haza és vacsora nélkül tértek pihenni. Schwebel szivarra gyújtott, egy ideig az uszályhajó fedélzetén fel s alá sétált s aztán visszatért kabinjába.

Az uszályhajón a házastársakon kívül Loridon Mihály 26 éves, ugyancsak tolnai születésű matróz volt. Ez mondja a következőket:

— Egy óra tájban hirtelen zajra ébredtem

fel. A kormányos szobájából az asszony segélykiáltása hallatszott.

— Emberek megölnék, segítség! — kiáltotta.

Hamar kiugrottam az ágyból, mert azt hittem, hogy rablók járnak a hajón. Ebben a pillanatban pisztolylövés zaja hallatszott. A következő pillanatban a pisztolylövés újra megismétlődött. A mikor a fedélzetre értem, Schwebelné vánszorgott fel a lépcsőkön. Nyakából patakzott a vér. A korlátba kapzkodott egy pillanatra és a mikor meglátott, így szólt:

— Mihály, hamar orvost, az uram rám lőtt!

E szavakkal összeesett. Hamar rendőrré futottam, a ki a mentőkért telefonált.

A mikor a mentők megérkeztek, bekötötték az életveszélyesen sérült nő sebét és a Rókus-kórházba szállították. Azóta nem tért vissza eszméjére. A kabinban ráakadtak aztán Schwebel holttestére.

Schwebel átlőtt fejjel a földön hevert. Jobbjában görcsösen szorongatta a forgópisztolyt. A melylyel agyonlőtte magát. A holttestét beszálították a morgueba. Éjjel három órakor Csen-teritz Béla rendőrfogalmazó járt a helyszínén és jegyzőkönyvet vett fel az esetről.

Letartóztatott megyei aljegyző.

(Dr. Matuska László gróf hamisító.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 14.

Aradon még sokan fognak emlékezni arra a cifra nevű urra, aki dr. gróf Matuska László néven szoigálta a vármegyét.

Ehhez a nagy céghez azonban kicsi bolt szorult, a doktori, a grófi cím összefért egy aradmegyei szerény jegyzői irodába, a hol a nagycímű ur napidíjban körmölte azt, a mit principálisa, a jegyző megkomponált. Mert dr. Matuska László gróf igen szerény javadalmazású jegyzői irnok volt néhány évvel ezelőt. Most, ugyilátszik, az isten már felvitte a dolgát. Megyei aljegyző lett belőle Liptó megyében.

Szomoru szenzációként hangzik most bele az országba ez a név, melynek gazdája intelligens mivolta dacára elfeledkezett arról a becsülésről, melylyel önmagának, állásának tartozik.

Hogy folytassuk a grófnak a közigazgatási előléptetések létráján lejátszódott regényét, elmondhatjuk, hogy dr. Matuska László gróf csak szükségből vállalta el az irnoki, állást, mert a fiatal grófnak voltak ugyan ambíciói, de azok hajótörést szenvedtek, mert nem volt — állás. A fiatal ember, akiről nem tudjuk, doktor volt e inkább, vagy gróf, az irodalommal is foglalkozott. Többször küldött be az Aradi Közlöny köz-
novellákat, melyek hősről, dacára doktori diplomájának és grófi címerének, egyebet nem tudott kisütni, mint hogy szerelmes volt, aztán megházasodott.

A megyei közigazgatás költője azonban csakhamar talált méltóbb helyet egy irodalmi vénájának, mint közigazgatási zsenijének. Liptó megyében szeretettel fogadták a lateiner magnást. Megyei aljegyző lett belőle, és a „Liptó” című hetilap szerkesztője. A nemes gróf meg is házasított minden héten egy szerelmes novellahőst, míg mint aljegyző, az előkelő lip-tói köröknek volt kedvence.

Ma aztán azt a szenzációs hírt hozta a távirat, hogy a sokoldalú gróf-szerkesztő-doktor aljegyzőt Liptószentmiklóson letartóztatták. Vasúti jegyeket hamisított, a mi bizonyára prózaibb, de jövedelmezőbb foglalkozás a tárcáirásnál, irodalmunk mai fejlett fokán is.

Az aljegyzőt ma Liptószentmiklósról vitték és vizsgálati fogságba helyezték. Kihallgatása után azonban szabadlábra helyezték.

Matuska letartóztatása Liptóban óriási szenzációt keltett, annyival is inkább, mivel a legelőkelőbb körökkel szoros érintkezésben volt.

Egy újabb távirat szerint Matuska lekötött állásáról. Hogy miként követte el a hamisításokat, az még nem került nyilvánosságra.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Ember tragédiája, dráma. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Ember tragédiája, dráma. (Páros bérlet.)

* A Kasanova Aradon. A Népszínházban estéről-estére zsufolt házak előtt és megújuló sikerrel játszik Faragó-Barna operettjét: a Kasanova-t. Ez a siker bírta rá Zilahy Gyula színházigazgatót arra, hogy a vidéki színházok közül elsőnek szerezzze meg a darab előadási jogát. A premier után következő napon már megkezdte a tárgyalást a Valentin-ügynökséggel s a megállapodás ma délután jött létre telefonbeszélgetés útján. Zilahy ezer koronát fizet az operett előadási jogáért s — mint említettük — a vidéki színházok között legelőször Aradon fog színpadra lépni.

* A diszlekezési főpróba. Ma délután a színházban érdekes főpróba volt, melyen az összes személyzet részt vett. Az Ember tragédiája diszlekezési felállításának főpróbája volt ez. Zilahy igazgató vezetése mellett. Az egyes képek igen komplikáltak, mert nemcsak a hátsó színpad, hanem három-négy sorban álló oldalkulisszák is vannak az illúzió teljes felköltése céljából. A főpróba igen jól sikerült, a tizenkét kép összeállítása a lehető legrövidebb idő alatt lesz esz-közölhető. Együttal a világítási próbát is megtartották, mert a különböző színpaddal bíró diszlekek a különböző világítási effektust is megkivánják. Az előkészületek után ítélve a holnapi előadás fényes sikerének ígérkezik.

* Angyalok kerestetnek. Az ember tragédiájának szerdai és csütörtöki előadásán, a darab menyországi-képében kis angyalkák állanak a színen az égbolt alján. A színház titkári hivatala a tragédia előadásához olyan kis leányokat keres, akik az angyalok szerepére vállalkoznak. A jelentkezőket szerdán délelőtti próba alkalmával fogadják fel.

Katasztrófa a villamoson.

(Halálos karambol a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 14.

A svábhegyi nagy villamos szerencsétlenség óta Budapesten még nem volt olyan súlyos kimenetelű összeütközés, mint a minőt ma este produkált egy villamos kocsis és egy teherhordó kocsis.

Szerencse, hogy az ilyen esetek nem gyakoriak, de az a sok áldozat, melyet egy-egy ilyen összeütközés követel, intő példaul szolgálhatna egy a rendőrségnek, mint a villamos társaságoknak, hogy ezek ellen valamit tenni kellene.

A ma esti karambolról, melynek különben e pillanatban még csak egy, de holnap reggelre már előreláthatólag három áldozata lesz, a következőket sürgönyzi fővárosi tudósítónk:

Ma este a külső Váci-uton nagy szerencsétlenség történt. Egy Újpestről Budapestre jövő villamos kocsis beleütközött egy teherhordó kocsiba, mely az utszélen haladva, hátulsó részével a villamos kocsis első részével összeütközött.

A kocsis egy töltésen haladt, két jóvérű ló volt elébe fogva. Valami füttytől a két ló megvadult és örült vágatással nekirohant az utnak. A villamos sinjein ép

akkor robogtak keresztül, mikor a villamos odaérkezett. Juhász István kocsivezető volt a villamos kocsin. Juhász észrevette a szélgyorsan közeledő kocsit s látta, hogy a villamossal össze fog ütközni. Teljes erejéből ellenáramot adott, de már késő volt. A két gyorsan száguldó jármű oly vehemensen vágódott össze, hogy a villamos kocsinak letört a peronja és a kocsis első része teljesen összezúzódott.

A villamos kocsin ülők közül Kacsokics János lakatossegéd, aki Budapesten a honvédeknel póttartalékos, szörnyet halt.

Juhász István, a kocsivezető és egy Schwarcz Ármin nevű rendőr oly súlyos sebeket szenvedtek, hogy a reggelt nem fogják megérni.

A kocsis többi utasai közül is igen sokan sérültek meg. A rendőrség és a katonai vizsgáló bizottság azonnal megjelent a helyszínén, hogy megindítsák a vizsgálatot.

A kocsisnak sikerült megszökni, de később szorgos kutatás után a közeli cserjésben, ahol meghuzta magát, megtalálták és a rendőrségre vitték.

Leánygimnázium Aradon.

(Két aradi tanár terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Ha megvalósul az a terv, amelyről alább megemlékezünk, úgy Budapest után Arad lesz az első vidéki város, ahol leánygimnáziumot állítanak fel. A terv Hunyady József dr. és Jancsovics Ferenc aradi középiskolai tanároké s körülbelül folytatása s kifejlődése lesz annak a latinnyelvű tanfolyamnak, amely Hunyady dr. vezetése alatt ebben a hónapokban nyílik meg Aradon. Ez intézet szervezése Jancsovics Ferenc főreáliskolai és Hunyady József dr. főgimnáziumi tanárok vezetése alatt teljesen az állami gimnáziumok rendtartása s tanterve szerint, oly tandíjak mellett fog történni, hogy bármely középosztályú szülő is taníttathatja leánygyermekét. A vidéki leányok részére bennlakás van tervezve. A mindenkit megnyerő eszmét a vallás és közoktatásügyi miniszterium bizonyára avval fogja támogatni, hogy rövid idő alatt nyilvánossági jogot ad az intézetnek.

E leánygimnázium szoros összeköttetésben lévő a latintanfolyammal, a dolog úgy áll, hogy az I. osztályt kivéve, melybe a négy elemi osztályt végzett tanulók iratkozhatnak be, csak azok léphetnek át a leánygimnáziumnak folytatálagosan következő osztályába, kik a latin nyelvből megfelelő készütséggel rendelkeznek, a melyet legkönnyebben a most megnyíló latin tanfolyamon szerezhhetnek meg.

A leánygimnázium a nőt épp oly műveltségi fokra emeli, mint a férfit; a különböző leányiskolai (polgári vagy felső) tanítást kiegészíti, egyesíti azon irányban, hogy mindkét intézet I., II., III., IV., valamint a felső leányiskola V. VI. osztályának tanítványai akadálytalanul átélhetnek latin nyelvi felvétellel a gimnázium II., III., IV., V., illetőleg latin nyelvi s más különböző feladatokkal a gimnázium VI., VII. osztályába. A nő kiképezheti magát épp úgy, mint a férfi, aki érettségit tesz, s ha kényszerül, a régi pályáknál jobb megélhetési módot teremthet magának az által, hogy a középiskolai vagy egyetemi képzettsége alapján bármely, eddigelé meg nem engedett állásokat foglalhat el.

HIREK.

Weitzer Jánosné Aradhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Institőrís Kálmán polgármester szombaton tudvalevőleg táviratilag fejezte ki részvétét özv. Weitzer Jánosné előtt férjének, Arad jöttévőjének halála alkalmából. A polgármester részvét-telegrammjára ma jött meg Weitzerné válasza, melyben a részvétért köszönetet mond.

Ez a távirat magyar fordításban így hangzik:

Institőrís Kálmán urnak,

Arad szab. kir. város polgármeste

Aradcn.

Fogadja polgármester ur az ön és Arad sz. kir. város közönségének nevében tett azon szives megemlékezésért, melyet az én feledhetetlen, istenhez szólitott férjem elhunyt alkalmából kifejezett, valamint szívélyes részvéteért az én pótolhatatlan veszteségemben, amely engem olyan tragikusan sújtott, köszönetemnek könyvek közt való nyilvánítását.

Maradok önnek polgármester ur Arad szab. kir. város egész közönségét és önt nagyrebcsülő tisztelője, Grác, Haller-schloss.

özv. Weitzer Jánosné Julia.

Megemlítettük itt, hogy a mai nap folyamán távirati kérdést intéztünk Grácba Sieber Edéhez, a végrendelet egyik végrehajtójához, aki unokaöccse az elhunyt Weitzerné, az iránt, vajjon a család megnyugvással fogadja-e a végrendeletet, vagy pedig megtámadja. Erre azt a sürgöny-választ nyertük, hogy a Weitzercsalád e felől még most semmiféle nyilatkozatot nem ad.

— Zichy Mihály születése napja. Holnap lesz az orosz udvarnál élő nagynirű festőművésznek, Zichy Mihálynak hetvenötödik születésnapja. Érdekes véletlen, hogy ez alkalommal játszik Aradon az *Ember tragédiája*-t, melynek híres diszleteit, a volt Eszterházy színház remek felszerelését Zichy Mihály tervezte. Zichy születésnapja még egy, egészen más módon is összeköttetésbe kerül Araddal. Az *aradi hivatalos szolgák egyesületé*-nek dísztagja, s az évforduló alkalmából üdvözlő iratot intéz az egyesület elnöksége hozzá.

— Széll Kálmán és az aradi szabadelvűpárt. Széll Kálmán miniszterelnököt névnapja alkalmából az aradvárosi szabadelvűpárt táviratilag üdvözlölte. A gratulációt a miniszterelnök a következő sürgönyben köszönte meg.

Nagyságos Tagányi István

pártelnök urnak

Aradon.

Aradvárosi szabadelvűpártjának lekötölezve szives megemlékezésért őszinte köszönetet mondok.

Széll.

— Ruprecht bajor herceg ma Bécsbe érkezett, hogy megköszönje királyunknak ezredtulajdonosi kinevezését. A király ma délután látogatást tett a hercegnél. Este Schönbrunnban udvari ebéd volt.

— Horvát lap a Mátyás-ünnepről. Zágrábról táviratozzák, hogy a *Agramer Zeitung* mai száma igen lelkes cikket közöl a kolozsvári ünnepekről s kiemeli a jelentőségét annak a pohárköszöntőnek, melyet *Khuen-Héderváry* horvát bán a banketten mondott. Örömet fejezi ki a lap a felett, hogy a bán részt vett az ünnepeken, a mely — ugymond — oly uralkodó emlékének szült, ki a *horvát-magyar test-*

vériséget ideálisan képviselte s kinek neve, sok dicső tette ma is él a horvát nép ajakán.

— Elhelyezett minorita lelkész. *Wlassics* Anasztáz Gézát, az aradi minorita rendház rokonszenves, fiatal tagját, kit az aradi társaságban általánosan kedveltek, a rendfőnök Szilágyosmlyóra helyezte át. *Wlassics* új állomáshelyén tanári minőségben fog működni.

— A temesvári alispán nyílt levele. Temesvárról táviratozzák, hogy *Kabdebó* Gergely, Temes megye alispánja a megye tisztikara nevében nyílt levelet intézett *Gorove* László országgyűlési képviselőhöz, a Lendl-féle röpirat aláírójához, az alispán nyílt levélben a röpirat vádjait sértett önérzetének egész erejével visszautasítja és azokat rágalomnak nyilvánítja.

— Kossuth Lujza sirja. Budapesti tudósítónk jelenti: *Rutkayné*-Kossuth Lujzát Kossuth Lajos sirja mellé fogják eltemetni, úgy, hogy a matrona bátyja mellett alhatja örök álmát. A Kossuth sirját körülvevő vasrácszatot ugyanis *Matuska* alpolgármester terve szerint a bejáró ajtóval szemben áttörik s itt ássák meg a deszkákkal kitámasztandó sirt, a melyet majd ugyanoily ráccsal vesznek körül, mint Kossuth Lajosét. Kossuth Lujza koporsójára a főváros hatalmas koszorút rendelt meg, széles nehéz selyemszalagokkal, melyek a főváros színeit viselik. *Kossuth* Ferenchez igen sok részvétirat érkezett. A kolozsvári függetlenségi párt táviratilag fejezte ki részvétét. *Bába-Molnár* Samu volt polgármester, elnök személyesen tolmácsolta. A képviselőház tagjai igen számosan fejezték ki részvétüket. A temetésen sok társaság vesz részt zászlók alatt, s valószínűleg ott lesznek a honvédmeház lakói is.

— Megváltoztatott nemesi név. A hivatalos lap mai száma a következő érdekes közlést hozza:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán megengedem, hogy tordai *Vasady-Kovács* Lajos Arad vármegyei segédtanfelügyelő és törvényes utódai *Vasady-Kovács* családnevüket, régi magyar nemességük és a „tordai” előnév épségben tartása mellett, a „Kovács” név elhagyásával „*Vasady*”-ra változtathassák. Kelt Bécsben, 1902. évi szeptember hó 24-én. *Ferencz József*, s. k. Gróf *Széchenyi* Gyula s. k.

— Fáklyás-zene Fadrusznak. Kolozsvárról táviratozzák, hogy Kolozsvár polgárai mozgalmat indították, hogy *Fadrusz* Jánosnak, a Mátyás-szobor zseniális megteremtőjének, fáklyászenét adnak.

— Lahner György emlékezete. A turócmegeyi kis Néczpál község adta nekünk *Lahner* György tábornokot, az aradi tizenhárom egyikét. Itt a begyek között, a bérces Turócban született a hős tábornok, aki végigküzdötte függetlenségi harcunkat és a fegyverletétel után tizenkét társával együtt áldozatul esett az osztrák szőszegésnek, a császári tisztek jogtiprásának. Néczpál községe mint minden évben, úgy az idén is október 6-án kegyelettel ünnepelte meg *Lahner* György emlékezését. Az emlék-ünnepély a *Lahner* György emlékszóbra előtt folyt le, melyen Néczpál és környékének színejava, valamint a nőiőrárai tanítóképezde vettek részt. Az ünnepi beszédet *Reindl* István közjegyző tartotta. Ezután *Haas* Albert szavalt el egy alkalmi költeményt.

— Madarász József panasza. A jó öreg Józsi bácsinak, az örök fiatal jubiláns képviselőnek nagy panasza van. El van keseredve szörnyen az új országház ellen és szidja egy hét óta úgy, mint a bokrot. A legnagyobb panasza az, hogy olyan helyet jelöltek ki a számára, a honnan se lát, se hall. Az öreg ur a régi Házban a szélső bal első padjának középső sarkán ült. Itt azonban az új ülésteremben az első sornak nincs középső sarokhelye és így az első helyet Madarász apó érdemeihez mérten neki jelölték ki, a másik sarkot pedig *Kossuth* Ferenc-

nek. Igen ám, de az első hely veszettül el van dugva az elnöki emelvény mögé. Józsi bácsi tehát első sorban emiatt panaszkodik és két nap óta a Ház minden hivatalában irt keres bajára. Meg is ígérte a háznagy, hogy jobb helyet jelöl ki neki. Addig pedig, míg ez meg nem lesz, az apó felül a hegyre és onnan dörgi a közös ügyekre átkait.

— A szerb királyi pár és a bécsi udvar. Most, mikor hír szerint az orosz cár látogatására készül *Sándor* szerb király és a felesége rendkívül érdekes a *Frankfurter Zeitung* leleplezése, amelyet e látogatás történetéről közöl. Eszerint a szerb királyi pár már egy év előtt kíséreltetett tett, hogy a cár által való fogadtatást kieszközölje. Akkor azonban a cár azt a feltételt szabta, hogy a szerb királyi pár tegyen előbb a *bécsi udvarnál* látogatást. Meg is próbáltak mindent, hogy *Sándor* királynak *Ferencz József* király által való fogadását kieszközöljék, de sikertelenül, mert királyunk nem bocsátotta meg a fiatal szerb királynak atyja halálakor tanúsított viselkedését. Rövid idővel ez előtt *Sándor* király ismét fogadtatást kért a bécsi udvartól, de a belgrádi osztrák-magyar követ útján értesítették, hogy királyunk még ez idén sem hajlandó őt fogadni. Hogy ezek után a cár fogadni fogja őket *Livádiában*, az nagyon kérdéses. Épp azért *Sándor* király úgy látszik azzal akarja enyhíteni királyunk neheztelését, hogy mint belgrádból táviratozzák, 1903. január 29-én *Milán* király halálának évfordulóján atyja sirjához, *Krusedolba* utazik.

— Kisujszallási diákok Aradon. A kisujszallási főgimnázium huszonhárom tanulója ma este két tanár kíséretében Aradra érkezett. A diákok tanulmányi uton vannak, eddig megtekintették Kolozsvárt, hol a Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyében is részt vettek. *Vajda-Hunyad* várát, a vasgyárral stb. A vendégeket a vasuti állomásonál *Rieger* Imre, *Hunyadi* és *Gyertyánfi* főgimnáziumi tanárok fogadták este 9 órakor és kalauzolták be a Vas-szállodába, a hol elhelyezkedtek. Holnap megtekintik Arad nevezetességét, a vértanúk szobrát, a kivégzési helyet, a várat, a szabadságharcú erekiyemzeumot, a lyceumot stb. s délután 5 órakor elutaznak hazafelé.

— Ügyészi megbízott. A m. kir. igazságminiszter *Petrovits* György *pécskai* kir. járásbírósi aljegyzőt a pécskai kir. járásbírósi mellett alkalmazott ügyészi megbízottak állandó helyetteseül rendelte ki.

— A hivatalos lap Mátyás királyról. A „Budapesti Közlöny” mai számában lendületes szöveget közöl *Mátyás királyról*. Többek közt ezeket írja:

„Áll tehát immár pompás lovas szobra *Mátyás* királynak, annak az *Uralkodónknak*, akinek bölcsessége, igazságossága, nemes lovagiassága, vakmerőséggel határos bátorsága, adott szavának szentsége, vallásáért, nemzetéért és országáért vívott szakadatlan küzdelmei ellenfeleinek félelemteljes tisztelőt, az egész keresztény világnak hálás elismerését, nemzetének pedig rajongó csodálatát és szeretetét szerezte meg számára. Aki külső ellenségek, különösen a török áradat által folyton fenyegetve, belső ellenségek részéről veszélyeztetve és mindezek fölött a leküzdésükre szükséges erők hiányának bénító keserűségét gyakran érezve sem csüggedett soha egy pillanatra sem, hanem törhetlen erélylyel, ellankadást nem ismerő kitartással és vaskövetkezéssel tört előre életének legfőbb célja felé, amely nagy lelkét egészen betöltötte: hogy országát hatalmassá, nemzetét erőssé, népét boldogá tegye.”

— A zarándi csendélet. Többször szóvá tettük már azokat a rémregényekbe illő állapotokat, melyek *Zarándon* uralkodnak, s teszük tarthatatlanná az ottani lakosság helyzetét. Valóságos anarkia uralkodik a könnyű erkölcs korában, ahol nehezen akarnak különbséget tenni az „enyémied” között, sőt ezt a bohém felfogást az emberlétre is kiterjesztik. Régi óhajuk a zarándiaknak, hogy csendőrsöt kapjanak, de ez még mindig késik. Legutóbb a községi

jegyzőnek irtak fenyegető levelet, amelybe pus-
kát és revolvert rajzoltak, talán figyelmeztetés-
sül. Ezt azért teszik, mert *Edelsheim Gyulai*
Lipót báró nem akarja eladni a földjeit a za-
rándiaknak. Aztán azt tették, hogy három-négy
éjszakán koresztül *belövöldöztek a Jóva Iseáj*
községt pénztárnok házába, de szerencsére sen-
kit sem találtak. Ezt pedig azért tették, mert a
plébános, mikor tőle loptak, feljelentette a tet-
teseket, akik hurokra is kerültek. Ezek lövöl-
döztek aztán boszúból a pénztárnok házába.
Mint hogy ilyen ügyek csaknem nap-nap mel-
lett előfordulnak, a zárándiak kétségbe vannak
esve a közbiztonság eme gyatrasága miatt. Azt
panaszolják leginkább, hogy ingyen lakást és
kertet ajánlottak fel egy csendőrs részére és
még tárgyalás alá sem vették kérelmüket.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.**
Dessewffy Sándor megyés püspök az alábbi lel-
készeket disponálta: *Babinszky* József dr. er-
nesztházai plébános helyettest hasonlóság-
ban Nagy-Úszre, *Benedek* János horvát-neuzinal
plébános-helyettest hasonló minőségben Nagy-
Gábra, *Lebóvics* Dániel segédlelkésként Horvát-Neu-
zinára plébános-helyettest és *Neff* Ferencz se-
gédlelkésként Nagy-Úszről Csanád-palotára, *Kele-*
men András segédlelkésként Kis-Becskerekéről Me-
gyes-Bodzásra; végre *Endres* János nagy-gáji
plébánosnak hasonló minőségben Ernesztházán
történt megválasztását jóváhagyta.

— **A győri sztrájk.** A győri waggongyári
munkások sztrájkja ma végre befejeződött. A
munkások követeléseit ugyan nem teljesítette
teljesen az igazgatóság, azonban eddigi nehéz
helyzetükön mégis valamennyire segítve lesz.
Győr városa főkapitányának elnöksége mellett
vasárnap békéltető-bizottság ült össze, melyben
a munkások és a gyár arányosan voltak képvil-
selve. A bizottságnak sikerült az ellentéteket
kiegyenliteni. A győri waggongyár munkásai
ma már meg is kezdték a munkát. A munká-
sok követelése az volt, hogy a tíz és félórás
munkanap helyett, — tíz órai munkaidőt biz-
tosítsanak nekik. Másik követelésük a legkis-
seb bérnek emelésére irányult. A munkásoknak
eme követeléseit csak részben teljesítette a
waggongyár igazgatósága.

— **Sikkasztás Battonyán.** Battonyáról
távíratozzák, hogy *Felberbaum* Pál mozgó
posta hivatalnok három darab pénzes le-
velet, melyekben összesen 1679 korona
pénz volt, elsikkasztott és megszökött.

— **A bur tábornokok Párisban.** Párisból
távíratozzák, hogy a bur tábornokok csak rö-
vid ideig beszélgettek Combes miniszterelnök-
kel. Kijelentették, hogy mélyen meghatotta
őket az a nemeslelkűség, a melylyel Francia-
ország oly bőkezűen járult hozzá a burok insé-
gének enyhítéséhez. Kötelességüknek tartották,
hogy Párisba jöjjenek és a francia kormánynak
köszönetet mondjanak. A burtábornokok ma
délelőtt sok embert fogadtak, köztük olyanokat,
kik résztvettek a délafrikai háboruban. A rue
de la Paix ma visszanyerte rendes képét, mert
a lovasrendőrök visszaszorították azt a renge-
teg tömeget, mely ott összecsoportosult.

— **Uj katonai céltáblák.** A katonai céltáb-
lák sem az ágyunál, sem a kézi lőfegyvernél
nem felelnek úgy meg a követelményeknek, a
hogy az kívánatos volna. A fegyver hatását t.
i. a katona nem láthatja, csak a céllövés után
tudja meg, hogy hány százalék töltény fogott,
és mennyi repült el a levegőbe. Iskolázásnál,
egy-egy céllövési gyakorlatoknál ez az eset nem
forog fenn, mert minden lőállásnál minden lövés
eredményét jelzik, de harcserű céllövésnél, a
hol tömegek lövöldöznek, a jelzés csak a gyakor-
lat befejezése után történik, akkor számítják ki,
hogy egy-egy ütegnél, századnál, zászlóaljnál
hány százalék volt a „találat.” A közös had-
ügyi kormány már többféle kísérletet tettett a
céltáblák módosításával, de eddig célravezető
minta nem igen akadt. A francia és az orosz
hadteregnél kaucuk alakok vannak rendszere-

sítve. A kaucuk-figura, ha golyó évi, össze-
pul, össze esik s a katona minden lövés után
rögtön látja a fagyverhatás méreteit, látja, hogy
dőlnek ki egyes alakok, hogy hullanak szét
egész sorok, zártrendű tömegek, ami a harc-
szerű lövésben való kiképzést lényegesen meg-
könnyíti. A közös hadügyminiszterium az orosz
és a francia példán indulva nálunk is rend-
szeresíteni akarja az újfajta céltárgyakat s eh-
hez képest már meg is indultak a kísérletezések
a levegővel töltött kaucuk-figurákkal.

— **Katolikus gyászmise zsidó halottért** A
vallási türelem szép példáját szolgáltatotta Sze-
geden egy katolikus lelkész, aki a minap gyász-
istentiszteletet tartott a katolikus templomban
May R. Miksa nemrég elhunyt izraelita vallásu
bankár lelkiüdvéért. A bankár özvegye római
katolikus vallásu s buzgó hívője egyházának
Elment hát a plébániára s kérte, szolgáltatassanak
misét boldogult férje lelki üdvéért. A rek-
viemet meg is tartották annak rendje módja
szerint a temetést követő napon. Már most
Szegeden élénken kommentálják azt, hogy
miért maradt el a Kossuth-ünnepről a katho-
likus istentisztelet. Mert akkor azt mondták,
hogy katolikus templomban csak katolikus
emberért mondanak misét. A felvilágosítás
azonban csakhamar megjött. Ugyanis a misék
szolgáltatásánál sohasem kell a vezetőnevet
megmondani a hívő lefizeti a taksát és meg-
mondja a keresztnevet, a melyre a mise mon-
dását kéri. Persze Kossuthnál ez lehetetlen
volt, ha csak a város, mint kegyur el nem üzent
volna a plébániára és egyszerűen misét rendelt
volna Lajos névre.

— **A király mezitláb.** Nem mindennapi szob-
rásfantázia kell hozzá, hogy oly merész ötletre
jusson, mint az a szobrász, aki a kolozsvári Ferenc
József tudomány egyetem szoborműveit készítette. A
görögstíliú épület homlokzatán ugyanis ott van a
szokott háromszög, amelynek síkját részint reliefek-
kel, részint egészen kiálló alakokkal népesítették be.
Ennek a csoportozatnak a középpontja Ferenc József,
akiről az egyetemet elnevezték, s akit a merész
fantáziájú szobrász római tógába öltöztetett és stil-
szerű sarukkal látott el. Persze a sarukat nem
szokták harisnyás lábra kötni s így megesett az a
fureskaság, hogy a király ott áll mezitláb a kolozs-
vári egyetem oroztatán. Természetesen akadt már
Kolozsvárott olyan verzió is, hogy ezért nem jött a
király.

— **A zsebelyi méregkeverők megint működ-
nek.** Temesvárról táviratozzák, hogy az ottani
törvényszék vizsgálóbírája ma ugyanazon kéz-
írással, mely harmadéve a zsebelyi méregke-
verőket elárulta, névtelen levelet kapott, mely-
ben a névtelen levélíró két asszonyt feljelen-
tett, kik megmérgezték az urukat. A temesvári
vizsgálóbíró azonnal kiutazott Zsebelyre, hogy
megkezdje a vizsgálatot.

— **Öngyilkosság idegenben.** Kolozsvárott teg-
nap éjjel *Kovács* Gizella aradi születésű asz-
szony öngyilkossági szándékkal a Szamosba
vetette magát, tettét azonban észrevették s
még idejekorán kimentették. A szerencsétlen
nő, mint a rendőrségen előadta, egy év óta
vadházasságban él egy iparossal, ki utóbbi idő-
ben nagyon rosszul bánt vele. Utótte-verte, teg-
nap pedig megöléssel fenyegette. Ez elől a bá-
nás mód elől akart a halálba menekülni.

— **Hármas ikrek.** Az aradmegyei *Székudvar*
községben egyszerre három fiugyermeknek
adott életet egy ottani földmives felesége. A
boldog apát, akit ilyen bőséges áldásban része-
sített egyszerre az ég: *Igná* Lázárnak hívják
felesége pedig *Kriszán* Anna. A három iker-fiu-
nak ma volt a keresztelője s Péter, János,
és György neveket kapták. Az anya teljesen
jól érzi magát, a fiuk pedig valamennyien erős,
egészséges gyermekek.

— **Az agár miatt.** A dunántúli részen lévő
Fehéregyház község határában lakik két föld-
desur, *Bodonyi* Lajos, és *Fábry* Gyula. A két

földesur szomszéd birtokos, földjeik egymás
mellett vannak s mind a kettő szenvedélyes
vadász. A két földesur még nem is olyan ré-
gen jó barátságban volt egymással, de a va-
dászutyáik miatt összezdördültek. Bodonyinak
két szép agara volt s ezek átjártak Fábry bir-
tokára és a nyulakat fogdoszták. A mult hónap
elején történt, hogy Fábry egy alkalommal, a
mikor a kutya egy fiatal nyulat vitt földjéről,
rápuskázott az állatra. Ettől kezdve engesztel-
hetlen gyűlölséggel viseltetett a két ember egy
más iránt, de azért Bodonyi nem tartotta
vissza a kutyákat a nyulászattól. A mult héten
Fábry ismét a saját birtokán érte a kutyákat,
de ekkor már lesett rájuk golyóval töltött fegy-
verrel s mind a kettőt agyonlőtte, a holt álla-
tokat pedig átdobatta a gazdájuk földjére. Teg-
nap délután a kukoricaföldek között találko-
zott a két ellenség, Bodonyi a mint meglátta
Fábryt, felkapta fegyverét s azzal ellenfelére
lőtt, a kinek az oldalába furódtak a serétek.
Fábry elesett. Egyik bérése akadt rá s eszmé-
letlen állapotban vitték be a majorba, a hol a
halállal vívódik. A merénylet elkövetése után
Bodonyi kocsiira ült s behajtatott a törvény-
székhez, a hol fogva tartották.

— **Szerencsétlenség a szüreten.** Hegyháton
— mint nekünk írják — *Varjas* Mihály odaváló
lakos szőlőjében a szüreten dolgoztak *Mészáros*
Imre, *Kuti* György, *Szikra* Antal és *Moldos* Já-
nos. A négy ember a présházban foglalatosko-
dott s a megtöltött hordókat eregették le a pin-
cébe. Eppen egy tizenöt hektoliteres hordót
akart lebocsátani a négy ember kötélen. Mé-
száros és Kuti a pince lépcsőjének felső részén
álltak és a kötélen eresztették le a hordót, a
másik két ember pedig alul tartotta. A lépcső
felső fokán álló emberek eközben megcsusz-
tak, a kötélen leszaladt a nedves hordóról s az alant
lévő két embert a súlyos hordó leütötte. Mind-
kettőnek mellkasát és fejét a felismerhetlenségig
szétlapította. A két ember szörnyet halt. Kom-
játón pedig *Gyurcsik* János és a felesége estek
áldozatul a saját vigyázatlanságuknak. Gyur-
csiknak már forrásban voltak a borai s a pin-
ceaajtót éjjelre bezárta, nehogy az éjjeli hűvös
idő a bort forrásában megakassza. Szombaton
reggel Gyurcsik a feleségével együtt ment a
pincébe. A mikor a belső ajtót felnyitották, a
kiömlő gáz mind a kettőt elszédítette s mire
nagykésőn rájuk akadtak, már mind a kettő
megfuladt. A szerencsétlenül járt házaspárt öt
apró gyermek siratja.

— **A bolognai rejtély.** Misztikusabb és rész-
leteiben, valamint előzményeiben rejtélyesebb
bűneset az utóbbi években alig történt, mint
Bolognában. Erről az esetről mi is igen sok
részletet közöltünk. De bármilyen sűrűn érke-
tek a hírek erről a családi drámáról, mégis
folyton rejtélyesebbé lesz. Abban az időben,
amikor gróf *Murri* elfogták és ő bevallotta,
hogy a gyilkosságot ő követte el, mindenki azt
hitte, hogy a rejtély kulcsát megtalálták. Pe-
dig az eset csak most kezd igazán bonyolódni.
Valamennyi ismerőse a *Bonmartini*-családnak,
de maga a bíróság is arról van meggyőződve,
hogy gr. *Murri* Tullio, a meggyilkoltak sógora,
nem követte el a tettet, és semmi része nem
volt a gyilkosságban, noha a bünt magára
veszi. — Mások azt állítják, hogy a *Murri*-
háznak érdekében áll az igaz faktumokat titok-
ban tartani és így gr. *Murri* Tullio fölfalozta ma-
gát. Csak most tűnik föl a vizsgálat során, hogy
Murri Tullio augusztus 28-tól szeptember 4-ig
Bolognában időzött és senki sem vett észre
rajta valamit, a miből következtetni lehetne,
hogy meg van sebesítve, holott állítása szerint
megtámadta őt *Bonmartini* s önvédelemből
ölte meg aztán az öreg urat. Igen sokan hiszik,
hogy azt a verziót, mely szerint *Murri* ölte
volna meg *Bonmartini*-t, a ház ügyvédje találta
ki, hogy az igaz tényállásról a figyelmet
elvonja. — Csak most derült ki az is, hogy
azok a részletek, melyek *Murri* kihall-
gatásakor kerültek nyilvánosságra, nem felel-
nek meg a valóságnak. Akárhogy áll a dolog,
bizonyos, hogy *Murri* Tullio magára vette a
bünt és magára vall, noha senki sem hiszi el
neki a vallomását. Ez az, a mi a drámát rej-

télyessé és misztikussá teszi és a mely a képzeletet óriási mozgásba hozza. Ennek a bűnynek a krónikáit még sokáig nem lehet majd befejezni és valószínű, hogy a szenzáció, mely benne foglaltatik, csak a közel jövőben növekedik nagygyá.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **Aki téli árut vesz**, tájékozza magát előbb Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadságtéren. Ott megérkeztek már az összes téli cikkek. Kötött és bőrkeztükből óriási választék. Téli alsó ingek legjobb minőségben. Harisnyák minden árban! Meleg sapkák, posztó és bőrgamásnik. Női sálak! Utí takarók. Feltétlenül keresse fel Porter Vilmos Nagy Áruházát a Szabadságtéren. Az gondoskodott mindenről, amit Önnek a mostani időnyre be kell szereznie.

— **Értésítés!** Van szerencsénk a borvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy *Pankota hegyközség* mint erkölcsi testület saját kebeléből *bor közvetítő és nyilvántartási irodát* állított fel, mely végleg megalakult s mai naptól kezdve a kizárólag Pankota hegyközség területén termelt és tisztán kezelt faj és asztali borokat áruba bocsájtja, melyek közvetlen a termelőktől közvetítési díjazás mellett vásárolhatók. Kiemeljük, hogy boraink tisztaságáért idegen anyagoktól való mentességeért a hegyközségi közvetítő iroda teljes mértékben elvállalja a felelősséget. Tájékoztul, bővebb felvilágosítást a közvetítő iroda szolgálat: Pankot községszékházának hegyközségi irodájában. Amidőn még megemlíteni bátorodunk, hogy a közvetítő iroda címére szóló írásbeli megkeresések posta fordultával elintézés nyetnek, s hogy személyes megje'enes esetén a közvetítő iroda közegei naponta d. e. 8—12. s d. u. 2—6 óráig rendelkezésre állanak; maradtunk kiváló tisztelettel Pankota-hegyközségi bor közvetítő és nyilvántartási iroda vezetősége.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Erélyes szavak.

(Pestmegye közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 14.

Nevezetes közgyűlése volt ma az ország első vármegyéjének. Mint mindig, úgy ez alkalommal is az igazi nemzeti politikai érzés sugallatát követve, hozta meg két nevezetes határozatát. Az egyik az, hogy az *önálló vámtérület* dolgában Nagyvárad város köriratának tartalmát osztja, utalva arra, hogy már annak idején *Kossuth* Ferenc indítványára állást foglalt a gazdasági különválás mellett.

A másik követésre méltó határozata az volt, hogy Pozsonyvármegyének a *nemzetiségi törvény revíziójára* vonatkozó köriratát magáévá teszi s kívánja, hogy a hiányos törvény igazi nemzeti politika szellemében revideáltassék.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk:

A közgyűlést *Beniczky* Ferenc főispán nyitotta meg. Bejelentette, hogy a Kun-Szent-Miklós-Dunapataji helyiérdekű vasutat legközelebb átadják a forgalomnak. Az állategészségügyi viszonyok az utolsó évnegyedben kedvezőtlenek voltak. Egyéb mezőgazdasági jelentések után közölte az elnök, hogy a megye résztvett a kolozsvári szoborleleplezésen.

Következett a társ-törvényhatóságok átiratainak tárgyalása.

Nagyvárad város átiratára, amelyben a *külön vámtérület* behozatalát sürgeti, kijelenti Pestmegye közgyűlése, hogy erre vonatkozólag már erélyes állást foglalt; egyébként teljesen osztja a Nagyvárad város átiratában foglaltakat.

Pozsonyvármegye a nemzetiségi törvénynek a magyar nemzeti politika követelményeihez való módosítása iránt intézett fölratára kimondta a közgyűlés, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-

kun vármegye törvényhatósága, ismervén a gonosz izgatók átkos munkáját, nem is lehet más álláson. mint azon, hogy a hibás, hiányos, kibúvókra utat nyitó *nemzetiségi törvényt módosítani kell* és ezt — minden másra való tekintet nélkül — *magyar nemzeti szellemben kell keresztülvinni.*

Egyéb apróbb ügyek elintézése után a közgyűlés folytatását holnapra halasztották.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A nagysága öltözködik.

— Egy válópör adataiból. —

Arad, október 14.

Az elmúlt nyáron történt ez a kis eset Nagy-Maroson. A szereplők, mint rendesen: a férj, aki semmit sem sejt; ónagysága, aki nyaral, és Ő, aki a nyaralási időt megédesíti. Sch. a férj, jónévű fővárosi kereskedő egyszer félfüllel megsejt valamit. Elmegy a sógorához, dr. H. Gy. budapesti orvoshoz.

— Te, azt beszélik a városban, hogy . . .

— Ej, szó sincs róla, — mondja az orvos — nincs az a tisztességes asszony, akiről rosszat ne tudnának mondani az emberek.

— Mindenesetre menjünk ki Nagy-Marosra, — mondta a férj.

És kimentek ketten Nagy-Marosra. Estefelé járt már az idő, mikor becsöngettek a nyaraló ajtaján. A szakácsné jött ajtót nyitni. Mikor azonban megismerte a jövevényeket, rémülten kiáltott föl:

— Jesszus! a nagyságos ur!

Szólt és a nagyságos ur orra előtt becsapta az ajtót. A férj magánkívül volt dühében. Dörömbölni kezdett az ajtón.

— Nyissa ki!

— Nem lehet, nagyságos ur!

— Miért ne lehetne?!

— Mert . . . mert a nagysága — öltözködik.

— És ha öltözködik?! — dühöngött a férj. — En csak jelen lehetek, mikor a feleségem öltözködik?!

A szakácsné félve nyitotta ki az ajtót. A férj ment elől, utána a sógor. Léptök alatt rengett a padló. Alig léptek át a küszöböt, mikor az ablakon keresztül egy félig öltözött férfi ugrott ki a kertbe és eltűnt a sötétségben. A bűnös asszony ott állott fehér pongyolában, kipirultan, remegve a férje előtt. A férj a rögtönítelő bírák közé tartozott s minden előleges kihallgatás nélkül rárohant a feleségére. Először arcul ütötte, azután eltörte a fehér pongyolán a botját, végül pedig ajtót mutatott az asszonynak. Az asszony szégyenkezve vonult ki a szobából. Mikor a sógor mellett ellépett: az orvos arcul köpte.

— Nem érdemled meg, hogy a kezemet beszennyezzem veled! — mondta.

Mikor az elüzlött asszony biztos fedél alá jutott: elgondolkozott a történeteken, amelyek olyanok voltak neki, mint egy rossz álom. Hogy a férje rosszul bánt vele, abba még bele tudott volna nyugodni, de hogy a sógor is . . . Elvégre nem a sógort csalta meg, hanem a férjét. Nem, ezt a szégyent nem hagyhatta megbosszulatlanul. Feljelentette a sógort a büntető járásbírósnál *súlyos testi sértés miatt.*

A járásbírósi bíróság csupán becsületsértés vétségében mondta ki bűnösnek a doktort és elítélte száz korona pénzbüntetésre. Nem úgy a "törvényszék, melyhez mint felebbviteli bírósághoz került a pikáns ügy. A törvényszék a súlyos testisértést is megállapította és a büntetést nyolcszáz koronára emelte föl. A Kuria ma foglalkozott az ügygel és a vádlott semmiségi panaszát dr. *Katona* Béla koronaügyész helyettes indítványára visszautasította.

§ **Elítélt hírlapíró.** A *Szegedi Napló* két évvel ezelőtt azt írta *Korossy* Emil szabadkai református lelkészről, hogy Királyhalmán, ahol nagy szőlőtelepe van, műborokat készít. A lelkész a közigazgatási hatóság felmentette a vád alól, mire ő rágalmazás miatt feljelentést tett *Gallovich* Jenő hírlapíró ellen, aki a cikkért a felelősséget elvállalta. Ma tárgyalta a szegedi büntető járásbírósa a hírlapíró ügyét és *Gallovichot* rágalmazás miatt 60 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A lelkész maga kérte, hogy a panaszlottat enyhén büntessék meg. *Gallovich* felebbezett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 14.

Jó időjárásban nagyban folynak a szántási munkálatok.

A hegyalja hangos most a szüretelők nyüzsgésétől, csak éjszakára hideg idők járnak már, de azért elég meleg a nappal. A must 15—17 fok cukortartalmat ad, ami szép eredmény, csak a mennyiség is megfelelő volna.

Gyenge behozatal volt a mai hetivásárra és lanyaha üzletmenetünket tekintve, malmaink vonakodtak napi magas árban vásárolni, így vizimolnáraink és kereskedőink vettek részt az 1500 métermázsza buza vásárlásában.

A mai gabona forgalom mintegy 8—900 métermázsára tehető.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7'00—7'10.

Uj-buza közép 6'70—6'80.

O tengeri 5'80.

Uj-tengeri 4'20.

Rozs 5'20—5'30.

Arpa 4'60—4'80.

Zab 5'20—5'30.

Az irányzat lanyaha,

— **A ceque törvény.** Budapesti tudósítónk jelenti: Tétéles törvényeink nem gondoskodnak eléggé a cequenek, a pénz-forgalom ezen fontos eszközének jogi szabályozásáról a ceque sajátlagos természetének megfelelőleg. Kereskedelmi és pénzügyi körökben sok panasz hangzott el már e miatt s régóta sürgették hogy a baj törvény útján orvosoltassék. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter figyelmét azonban nem kerülték el a különféle felszólítások, s a nélkül, hogy a dolog felől érdemleges nyilatkozatot, vagy ígéretet tett volna, egy sereg szakember meghallgatásával és közreműködésével elkészítette magát a törvényjavaslatot. A törvényterv legközelebb egy e célból külön egybehívandó szakbizottság elé kerül részletes tárgyalás végett, s ha szükségesnek mutatkozik, módosulni is fog. Ez azonban csak rövid időt vesz aránylag igénybe, mert a miniszter a kereskedő világot nagyon közelről érdeklő törvénytervezetet még az idén a törvényhozás elé akarja terjeszteni.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 91889.

5000 koronát nyertek; 25548 26056 94570 99170.

2000 koronát nyertek: 5961 9528 11113 12037 19639 21745 23457 34524 41549 43007 45089 51021 54821 55562 57858 69069 70791 70874 74404 77988 79690 94739 95798 97606 98199.

1000 koronát nyertek: 2514 6760 8555 11785 12082 13001 15330 16644 17234 17563 17569 23236 28449 28510 30629 31919 32296 34209 38491 41656 42209 43126 44646 51107 60000 65427 76856 82418 84554 87735 88610 88781 91424 91679 94441 97884.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségről tesz jelen-Bayer Benó, *Pozsony*. — Révész Béla, *Budapest*. — Havranek József, *Temes-Moraviczka*. Gerber H., Ó.Pázua. — Wéber Julia, *Gráz*. — Hoffer Ferencz, *Freisach*. — Schorist Agost, *Schönlinde*. — Wranka József, *Priwoz*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 14

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngy. Lányha iránzat mellett 27.000 métermázsza került forgalomba, 5—7 $\frac{1}{2}$ fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonane-műek olcsóbbak. Időjárás boros.

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	7.16—7.17
Buza 1903. áprillisa	7.24—7.25
Rozs októberre	6.27—6.28
Rozs 1903. áprillisa	6.34—6.35
Zab októberre	5.88—5.89
Zab 1903. áprillisa	6.07—6.08
Tengeri 1903. májusra	5.64—5.65
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 6 órákor:

Buza októberre	7.19—7.20
Buza 1903. áprillisa	7.25—7.26
Rozs októberre	6.27—6.28
Rozs 1903. áprillisa	6.35—6.36
Zab októberre	5.87—5.88
Zab 1903. áprillisa	6.07—6.08
Tengeri 1903. májusra	5.62—5.63
Repce augusztusra	

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	682.75
Magyar hitelrészvény	712.50
Leszámlolóbanks részvény	456.—
Rima-Murányi vasmű részvény	491.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	712.50
Közuti vasut	620.—
Városi villamos vasut részvény	327.50

S z e s z ü z l e t.

— Október 14. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 $\frac{90}{100}$ —13 $\frac{100}{100}$ korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 14.

Magyar aranyjardék 4%	120.—
Magyar koronajardék 4%	97.80
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	161.—
Osztrák papíriardék	100.50
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajardék	100.—
1860-iki államcsorsjegyek	150.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	723.50
Osztrák hitelbankrészvény	683.75
Osztrák-magyar államvasut	713.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi marka	116.95
London	239.35
Páris	95.17
02 márkás arany	—

Mi kell a Szüretre?

Mustmérő „Dr. Pillitz“, kizárólag magyarországi terméshez.

Mustmérő „Klosterneuburger“,

Mustmérő „Wagner“,

Mustmérő „Oeschlé“,

h ó m é r ő v e l

és anélkül kapható

Egri L. és Társa

Arad, Szabadságtér 19.

Városi és megyei telefon 355.

NAPIREND.

Október 15. Szerda. Róm. kath. naptár: Terézia szüz. — Protestáns naptár: Terézia szüz. — Görög-keleti naptár (október 2.): Ciprián. — A nap két 6 óra 4 perckor, nyugszik 4 óra 54 perckor. — A hold két 4 óra — perckor, nyugszik 3 óra 42 perckor.

Kölesey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett lélesterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, keleten, északon elvélve csapadék.

Október 15. Képkiallítás az Alexits-Balla festőiskolában (Tökölly-tér 7.)

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Ira: Galsai Kovács Ernő, [26]

1848—49. honvédőrnagy.

(Folytatás.)

Nem tudtam elképzelni, hogy minő csapat lehet ez? Nekünk most itt fehérszijas gyalogságunk nincsen! De ha mégis ellenség, honnan veszi magát abba az utcában; azután, hogy jöhetnek dobszóval egész parádé menetben, vezénylő tiszttel az élükön, minden ellenséges előkészület s előcsapat nélkül.

Kérdősködésekre egy fehér kalapos polgár ember jött hozzánk, és azt mondta, hogy ez az zászlóalj az, mely ezelőtt néhány nappal ment el innen Erdélybe, mely onnan ide vissza jött.

En ezen ember szavait valószínűnek találván, itt beakartam várni őket, de még is eszszembe jutott, hogy hátha ellenség talál lenni, akkor baj lesz őket bevárni.

Vojnics Nándor hadnagyom megunszolt, hogy ne higgyünk azon embernek, mert ez valószínűleg ellenséges érzelmű.

Most csakugyan nem tudtam, hogy mitevő legyek? Reájuk tüzelni, ha a mi seregünkből valók lennének, borzasztó volna! Különösen ilyen szűk utcában egy század sortüzelese nagy vérontást vinne véghez? Ezt nem kockáztathatom, ha tényleg ellenséges csapat is.

Ennek folytán elhatároztam, hogy reájuk nem lövök hanem, hogy a meglepetéstől is megóva legyek, csapatommal innen a minorita zárda felé egy pár száz lépésre visszavonulok, a hol magamat minden esély nélkül tájékozhatom.

Ezen idő alatt azonban, a kétszeri szorgalmazásomra Gaál összeszedett 4 század honvédet, leginkább az 58-ik honvédzászlóaljából, mellőlük adva két darab egy fontos csajkás ágyut, melyek mellett csak ifju gyerek tüzekek voltak és ezek a Kossuth-utcában meghallották, hogy az uri utcában ellenség s csapat vonul a főtérre, kanyarodtak tehát a kereszt utcán és hátulról puská és ágyulövésekkel megtámadták.

Hogy ezek innen jöttek, azért volt mert a Vinkler timár háznál a rác csapatok jöttek át a maroson, és ezek pedig az új aradi molnár házakon alul lépték át a Marost.

Ezen Leiningen serezedi zászlóalj gondolván, hogy a rác csapatok már elfoglalták Arad városát, a mi ugy is volt még én őket a főtérrel nem üzem, egész bátran minden elővigyázat nélkül, masiroztak a városban, és egészen meg voltak lepve, hátulról jövő támadás által, a kik a Templom utcában voltak, hogy támadtak tehát az uri utcát hátulról minek folytán zavarba jöttek és elkezdtek futni, az uri utcából a főtérre egyenesen felénk tartva.

Mi halljuk a puskaropogást és a kis ágyuk dörgését, az embereim látván, hogy ezen fehér szijas csapat roham lépésekben felénk szalad, azt gondolták, hogy a puská rofogás ezektől származik, és most rohanva jönnek ellenünk, elvesz-tették a lélekjelenlétüket, engemet a tisztekekkel és néhány altiszttel ott hagyva, elszaladtak a vármegyeház felé.

Ez látva, mintha a villám csapott volna belém, rendkívül felháborodtam, hogy embereim, kik kövéssel előbb, oly bátran és vitézül viseltek magukat, s négyszeres számú ellenséget támadtak és verteik el ily gyáván megszaladnak! Pedig ezen ellenséges csapat azért futott felénk, mert hátulról a mieink megtámadták, és ha

mi most nekik megyünk valamennyiöket fogolyá tehettük volna!

Ezek után nagy haragomban a velem maradt tiszték és altisztekekkel, én is a századom után mentem visszafelé azon az uton a merre jöttem, a hidhoz a honnan kirándultunk a hol századomat együtt meg is találtam.

Itt azután sorba állítottam őket, kegyetlenül leszidtam s kinyilatkoztattam, hogy én többet kardot rántani vezénylötükre nem fogok, mert arra ök nem érdemesek. Szógyeljük magukat a gyávaságukért. És én azonnal megyek a tábornokhoz ezt feljelenteni s majd meglátják, hogy ennek minő következményei lesznek.

Erre embereim körülfoztak engem és az Istenre kértek, hogy ezen szégyent velük ne tegyem. Feledjem el ezen gyávaságukat, a mely hirtelen meglepetésük következménye volt. Ez velük többet történni nem fog, és jóvá fogják ezt tenni, csak vezessem őket ismét az ellenség ellen. Így kértek és könyörgötek, melynek folytán, mit volt mit tennem, ilyen válságos időben nekik megbocsátani; sorba állítottam őket kardot rántottam és kinyilatkoztattam nekik, hogy jó van, meghánást mutató kérelmükre, most az egyszer megbocsátok nekik, és most azonnal újra indulunk az ellenség ellen, és majd meglátom, hogy fogják magukat viselni?

Ekkor a városból jövő emberektől hallottam, hogy azon alkalommal az uri-utaában a Bánhidy házban, a hova a szakasz szabadcsapatot küldtem, azon fehér szijas ellensége, Leiningen gyalogságból 100-an felül való embert egy tiszttel együtt fogtak el honvédeink, a kik oda menekültek. Hát ha akkor az én embereim ott helyt állnak? Elfogtak volna az egész zászlóaljat! Azonban ezen alkalommal Nikolay a szabadcsapat hadnagya, kit én oda küldtem, golyó által találva a hazáért hősi halált szenvedett!

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 7.23	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. e. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 15. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1902. évi október hó 15-én:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény. Ira: Madách Imre. Színre alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Rafael angyal	Göz Aranka.	Crispos	Györe Alajos.
Gábor angyal	Szabó Irma.	Thersites	Tukorai L.
Mihály angyal	Daróczy Ilka.	Catulus	Ternyei L.
Lucifer	Zilahy Gyula.	Cluvia	Parlagi K.
Adám	Csiky László.	1. boszorkány	Follinuszné.
Eva	Gazdi A.	2. boszorkány	Pajor Agnes.
Föld szelleme	Németh J.	Udvaroncz	Marházi M.
Rabszolga	Gózon Béla.	Tanítvány	Szabó József.
Kimon	Garai Ilonka.	Nyegle	Békés Gyula.
1. demagog	Füredi J.	Anyá	Csigaházi E.
2. demagog	Juhász S.	Munkás	Békessy Gy.
Egy a népből	Sarkadi A.	Aggastyán	Polgár S.

Kezdete este 7 órákor.

Megérkeztek

a legújabb divatu

fiu gyermek és leány

kalapok! sapkák!

a vadászati idényre fegyverek!

Táskák és töltények.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz“.

1871

ARAD, Templom-utca sarkán.

Nagy raktár lópokrócokban.

Exportáljunk

élő és levágott

szárnyasokat

Berlinbe.

Eladási jutalék 5%. — Számlolás és pénz azonnal.

FRANZ ANDREAS

városi elárusítási közvetítő

1718

Központi vásárcsarnok, Berlin C. 2.

20000 márka biztosíték Berlin város főpénztárában.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású
tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.

Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — **Ára egy üvegnek 35 krajczár.**

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárában kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Ezt tessék olvasni!!

Néhány nyilatkozat a bel- és külföldről — egy pártolásra méltó aradi gyártmányról:

Knéz. 1902. ápr. 21.

Meer Mór és fia festékkereskedésének
Aradon.

Az amerikai lakkal teljesen meg vagyok elégedve, mert még a legneveltebb időben is legkésőbb egy óra alatt megszárad és a lábnyoma nem látszik meg rajta; szóval a hirdetésben nem ígér sokat. Tisztelettel

Wrede György,
plébános.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és fia uraknak
Arad.

Kérem nekem ismét 5 kilót az Önök kitűnő padló lakkjából küldeni, gondolom, hogy a középmezőből volt.

Graz, 1902. márc. 11.

Arming Fanny
kapitány özvegye.

(Németből fordítva.)

Meer Mór és Fia uraknak
Aradon.

Szíveskedjenek legsürgősebben 200 kgr. amerikai padlóakkot és pedig 100 kgr. 1-est és 100 kgr. 2-est czimemre küldeni.

Midőn kérem, hogy csak a szokott jó minőségben küldeni szíveskedjenek, elvárom mielőbb szállítási értesítéseket és jegyzek

Sarajevo, 1902. szept. 5.

Kiváló tisztelettel
Steiner Jakab.

Kapható:

3 szép színben I. Ko. tiszta súlyt tartalmazó üvegekben I. kg-ot I. forintért

Temesvár, 1902. III/24.

Meer Mór és Fia festékkereskedő cégnek
Arad.

Szíveskedjenek czimemre postafordulattal az Önök által feltalált többszöri használat után kitűnőnek bizonyult 3 üveg szobapadló-lakkot küldeni (világos sárga.)

Dr. Szentkláray Jenő,
apátkanonok.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és Fia uraknak
Arad.

Kérünk részünkre 10 kiló amerikai padlóakkot, sötét sárga színűt, a volt minőségben küldeni.

Weissenbach, (Felső-Ausztria) 1902.
április 1.

Rötzer és Antosch.

Meer Mór és Fia

festéküzletében, Aradon.

1658

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás!

Battyányi-utca 23. számú házban egy 5 szobás lakás a szükséges mellékhelységekkel kiadó. 1766

Eladó ház.

Dezső-utca 1/a. számú félemeletes uri lakház szép kerttel előnyös áron eladó. Bővebbet a háztulajdonosnál. 1786

Gyermekek mellé ajánlkozik

művelt, szolid kisedevővő szerény feltételek mellett. Gyermekevelésben jártas. — Megkeresések „Magyar-német Bonne” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1787

Uj-Szt.-Annára

jó forgalmu rőfös üzletbe fiatal segédet keresek, ki a magyar, német és román nyelvet teljes jártassággal bírja. Ajánlatok id. Werner Adolf ur címére küldendők Uj-Szt.-Annára. 1789

Nyolcz napi próbaidőre

küldök bárhova saját veszélyemre

nemes valódi harczi

énekő kanári madarat,

amelyek a legkülömbözőbb hangon énekelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja 48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre alkalmas nőstényeket a 1 márka, tuczatja 10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg nem felelőket kicserélem, esetleg az öszszegyet visszaadom. A legszolidabb kiszolgálásról számtalan elismerő levél áll rendelkezésre, amelyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van engedve, hogy engem meglátogasson és személyesen győződhetik meg madaraim énekő képességéről.

Wilh. Kaye,

Spezialvogelversandhaus, 1784

Thale i. Harz.

NB. Mindenkinek, ki kanári madarakat tenyésztetni akar, kiválóan ajánlom Wilh. Kaye Thale i. Harz czéget, mint amely legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirsohner, tanító, Calonewska, Felső-Szilézia.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabcsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti cipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Főkőli-téri Kishalmi-féle gőztűrés mellett

folytatom.

Főtörökvesem oda irányul, hogy nagyrabcsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel 11

Pakszián Sándorné,

cipész. Heim Domokos-utca 2. sz.

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelelést szakszerűen és jutányosan készít 1788

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Naponta friss, még har-
matos

csemege szőlő

kapható 1789

5 klg. kosaranként

90 krajczárért.

Erzsébet-körut 7. sz.,
a Petőfi és Eötvös-utca kö-
zött, a Lyceummal szemben.

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállításán 1900-ban és arany érem Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.

Doboza a 10, 16 és 30 fillér.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Eladó!

Zaránd mezővárosban

egy

gőzmalom,

szilárd épület, 3 pár kőre
járó, koptató, választó rosta,
trieur és olajsatuval

szabad kézből eladó.

Értekezhetni: **Burdán Já-
nos** tulajdonossal Szintyén,
utolsó posta Zaránd. 1751

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál,
ség, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vészegény-
ség, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.

Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyimód, villamfény-, moór-,
szénsavas, villamos fürdők, massage, belégzések, villamoszások,
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Értesítés!

A pankotai hegyközség

tisztelettel értesíti az érdeklő-
dőket, hogy a

szüret

október hó 20-án 1788

veszi kezdetét.

Schock A.,
hegysz. jegyző.

Kocsi András,
hegysz. elnök.

Muszka község előljáróitól.

1644—1902.

Hirdetmény.

Miske község tulajdonát ké-
pező 2 drb. mén ló folyó évi
október hó 26-án d. u. 2 óra-
kor Miske község házában meg-
tartandó nyilvános árverésen
a legtöbbet ígérőnek készpénz
lefizetés mellett eladatni fognak.
Miskén, 1902. évi október
hó 9-én. 1775

Kirilovics István,
jegyző.

Fildán Nikora,
bíró.

6997—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Aradváros árverésztára és
több végrehajtónak, özv. Panyik
Ferencné és kisk. Panyik Lajos
és t. végrehajtást szenvedő elleni
3800 korona, 650 korona és 480
korona tőkekövetelés és járulékal
íránti végrehajtási ügyében, az
aradi kir. törvényszék területén
lévő, Arad városában fekvő, az
aradi 1385. számú tjkvben A. +
1. sor. al. foglalt ingatlanra 1189
kor. becsérték és kikiáltási árban,
további az aradi 1446. sz. tjkvben
A. + 2. sor. a. foglalt ingatlanra
az árverést 15194 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlanok az 1902. évi október
hó 29-ik napján délután 3 órakor az
igazságügyi palota I. emelet 88.
sz. a. megtartandó nyilvános árve-
résen a Sternlicht S. utóajánlattevő
által megajánlott 2750 kor., illetőleg
3850 kor. vételáron alól el nem
adhatók.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 1189 korona 80 fillért és
1519 korona 40 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. évi LX-ik
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi
november hó 1-én 3833. sz. a.
kelt igazságügyminiszteri rende-
let 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. évi
LX. t. cz. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szá-
bályszerű elismervényt átszolgál-
tatni.

Kelt Aradon, 1902. évi szeptem-
ber hó 6-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság.

Zubor,

1788

kir. tszéki bíró.